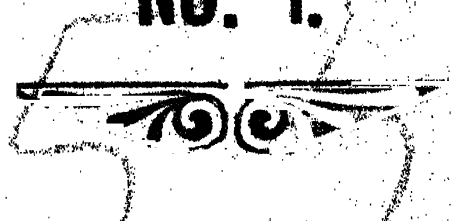

MEANINGS *R.N. 1H*
OF
ALL THE WORDS AND PHRASES
OCCURRING IN
NELSON'S INDIAN READERS
NO. 1.

KARSANDAS NARANDAS & SONS.

Book-sellers & Publishers.

Nanavat, SURAT

1928.

Price 10 Annas.

620-22

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૦૮૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ વેલ્સનના ઇન્ડિયન રીડર્સ-૧
- ૨૫૪

વિષય ૪૨૪: ૯૪૪: ૬૪૬: ૨૫૪

NELSON'S INDIAN READERS NO. 1.

First Lesson (ફર્સ્ટ લેસન)

પહેલો પાઠ.

Sheep (શીપ) મેઠાં.

And (અન્ડ) અને. [અન્યુ.]

Lambs (લેમ્બસ) ઘેટાનું નાનું

Look (લુક) જુઓ.

At (અટ) તરફ.

This (ધિસ) આ.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર; છબી.

(There) are (ધેર) આર છે.

Three (થ્રી) ત્રણ.

Is lying down (લાઈંગ) બેઠેલું

છે; સુતું છે.

Is walking (ઉવૅલ્કિંગ) ચાલે છે.

Is eating (ઇટિંગ) ખાય છે.

Grass (ગ્રાસ) ધાસ.

All (ઓલ) સઘળા, બધાં.

Are standing up (સ્ટેન્ડિંગ)

ઉભાં છે.

Flowers (ફ્લાવર્ઝ) ફૂલો.

White (ઉવ્હાઈટ) સફેદ; ધોળાં.

Behind (બિહાઇન્ડ) પાછળ; પછવાડે.

Water (ઉવૅટર) પાણી.

Trees (ટ્રીઝ) ઝાડો.

House (હાઉસ) ઘર.

Conversation (કૉનવરસેશન)

વાતચીત.

What (ઉવ્હાટ) શું.

Etc (એટસીટર) વિગેરે; ઇત્યાદિ.

Word study (ઉવર્ડ સ્ટડી)

શબ્દ; અભ્યાસ.

Copy (કૉપી) નકલ કરો.

Fill in (ફિલ ઇન) ભરી નાંખો.

Blanks (બ્લેન્કસ) કોરી જગ્યામાં.

Second lesson (સેકન્ડ લેસન)

બીજો પાઠ.

Introductory (ઇન્ટ્રોડ્યુક્ટરિ)

પ્રવેશક.

Sentences (સેન્ટેન્સઝ) વાક્યો.

Can (કેન) શકવું

Can eat (કેન ઇટ) ખાઈ શકશે.

They (ધે) તેઓ.

Near (નીઅર) પાસે.

Lions (લાયન્સ) સિંહ.

Lioness (લાયનેસ) સિંહણ.

Cubs (કબ્ઝ) સિંહના બચ્ચાં.

Is lying down (લાઈંગ) બેઠેલી,

સુતેલી.

Large (લાજ) મોટો.

Near (નીઅર) નજદીક.
 Is standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભો છે.
 Are playing (આર પ્લેઇંગ) રમે છે.
 Eyes (આઇઝ) આંખો. [આંખો.
 Ears (ઇઅર્ઝ) કાનો.
 Tails (ટેઇલ્સ) પૂંછડીઓ. [છીએ.
 Can see (કન સી) જોઇ શકીએ
 Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.
 Are standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભાં છે.
 (Are) looking (લુકિંગ) જુએ છે.
 English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજ લોકના.
 Child (ચાઇલ્ડ) છોકરું.
 Girl (ર્લ) છોકરી.
 Boy (બોઇ) છોકરો.
 Else (એલ્સ) બીજું.
 Where (વ્હેર) કયાં ?

Third Lesson (થર્ડ લેસન)

ત્રીજો પાઠ.

Third (થર્ડ) ત્રીજો.
 Many (મેનિ) ઘણાં.
 Far off (ફાર ઓફ) ઘણું દૂર.
 Coconut trees (કોકોનટટ્રીઝ)
 નાળિયેરનાં ઝાડો
 Here is (હીઅર ઇઝ) આ રહ્યું.
 Is climbing (ક્લાઇમ્બિંગ) ચઢે છે.
 Blue (બ્લૂ) ભૂરું.

Cart (કાર્ટ) ગાડું.
 Red (રેડ) રાતું; લાલ.
 Grass (ગ્રાસ) ઘાસ.
 Green (ગ્રીન) લીલું.
 Bullocks (બુલ્ક્સ) બળદો.
 Bullock-cart (બુલ્કકાર્ટ) બળ-
 દનું ગાડું; ખેલગાડું.
 One man has—એક માણસ
 પાસે છે, એક માણસે પ્હેરેલી છે.
 Turban (ટર્બન) પાઘડી.
 Can count (કાઉન્ટ) ગણી
 શકીએ છીએ.
 Sixteen (સિક્સટીન) સોળ.
 Colour (કલર) રંગ.
 He has—તેની પાસે છે.
 There are no—નથી.
 No (નો) એકે નહીં.

Fourth Lesson (ફોર્થ લેસન)

ચોથો પાઠ.

High (હાઇ) ઉંચાં.
 Higher (હાઇર) વધારે ઉંચાં.
 Than (ધન) કરતાં.
 Whiter (વ્હાઇટર) વધારે સફેત.
 Larger (લાર્જર) વધારે મ્હોટાં.
 Kittens (કિટ્ઝ) બિલાડીનાં બચ્ચાં.
 Men (મેન) માણસો.

With (ઉવિધ) સહીત.

These (ધીઝ) આ This (ધિસ)

નું બહુવચન.

Those (ધોઝ) તેલા That (થેટ)

નું બહુવચન.

ટીપ ઉપર આવેલા Higher,

Whiter, Larger વિગેરે

શબ્દોને જે er પ્રત્ય લગાડેલા

છે તે વિશેષ થર્મસ્યક છે એને

અગ્રેજમાં Comparative

degree નો પ્રત્યય કહે છે.

An Indian girl.

Indian (ઇન્ડિઅન) હિંદુસ્તાનની.

Next page (નેક્સ્ટપેઇજ) બીજો પાને.

Blue (બ્લુ) ભુરી.

Saree (સારી) સડી.

Yellow (યેલો) પીળું.

Jacket (જેકેટ) બદન; કુડતું.

Skrit (સ્ક્રીટ) ચણિયા; ધધરા.

Bangles (બંગ્લઝ) બંગડી.

Arms (આર્મઝ) કાંડાં.

Earrings (ઇઅરરિંગઝ) કાનની કડી; કાનનું ધરણું; ઓરિંગ.

Ears (ઇઅર્ઝ) કાન.

Is standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભી છે.

Street (સ્ટ્રીટ) મ્હોલો.

Is putting (પુટિંગ) મુકે છે.

Step (સ્ટેપ) પગથિયું.

Behind (બીહાઇન્ડ) પાછળ.

White (વ્હાઇટ) સફેદ.

House (હાઉસ) ઘર.

Green (ગ્રીન) લીલી.

Windows (ઉવિન્ડોઝ) બારીઓ.

Town (ટાઉન) કસ્બો.

India (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન.

People (પીપલ) લોકો.

Are walking (ઉવૉકિંગ) ફરે છે.

Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.

Turban (ટર્બન) પાગડી.

With a white turban-જે સફેદ પાથડી પહેરેલી છે તે.

High (હાઇ) વધારે ઉંચો.

Temples (ટેમ્પલઝ) દેવાલયો.

Higher (હાઇર) વધારે ઉંચા.

Than (થેન) કરતાં.

Colour (કલર) રંગ.

Who (હુ) કોણ ?

Fifth lesson (ફિફ્થ લેસન)
પાંચમો પાઠ.

Is climbing (ક્લાઇમિંગ) ચઢે છે.

Kittens (કિટન્સ) બિલાડીનાં બચ્ચાં.

Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.
Without (ઉવિધાઉટ) વગર.
His (હિઝ) પોતાના.
Cart (કાર્ટ) ગાડા.
Nursery (નર્સરી) છોકરાં ઉછેરવાની જગ્યા.
Rhymes (રાઇમ્ઝ) ગીત; હાલરડાં.
Hickory, Dickory, Dock (હિકકોરી, ડિકકોરી, ડોક) અવાજના શબ્દો છે.
Runs up (રન્સ અપ) દોડતો દોડતો ઉપર ચડે છે.
Clock (ક્લૉક) ધડિઆળ.
Strikes (સ્ટ્રાઇક્સ) માં વાગે છે.
Mouse (માઉસ) ઉંદર.
Run down—દોડતો દોડતો નીચે.
Little (લિટલ) નાનો. [ઉતરે છે.
Tommy tucker (ટૉમિટકર) છોકરાનું નામ છે.
Sings (સિંગ્ઝ) ગાય છે.
Supper (સપર) વાળું.
Will eat (ઈટ) ખાશે.
Bread (બ્રેડ) રોટલી.
Butter (બટર) માખણ.
Will cut (કટ) કાપશે.
Without (ઉવિધાઉટ) વગર.
E've—Ever (એવર) કદી.

Knife (નાઇફ) પાળી; છરી.
How (હાઉ) કેમ ? કેમ કેવી રીતે.
Will marry (મેરિ) પરણશે.
Wife (વાઇફ) ઘેરી; બાઈડી.

Sixth lesson (સિક્સ્થ લેસન).

છઠ્ઠો પાઠ.

Sheep (શીપ) મેઘાં.
Are not—નથી.
Like (લાઇક) જેવા.
Bullocks (બુલકસ) બળદો.
Cocoanuts (કોકોનટ્ઝ) નાળિયેર.
Try (ટ્રાય) કોશિષ કરે છે.
To count (કાઉન્ટ) ગણવાને.
Railway carriage (રેલવે કારિજ) આગગાડી.
Picture (પિકચર) છબી.
Carriage (કારિજ) ગાડીઓ.
Train (ટ્રેન) ટ્રેન; ગાડી.
English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજી.
Indian (ઇન્ડિયન) હિન્દુસ્તાન.
Father (ફાધર) આપ.
Mother (મધર) મા.
Wears (વેર્સ) પહેરે છે.
Straw (સ્ટ્રૉ) ધાસની; પરાળની.
Hat (હટ) ઉભી ટોપી.
Is looking (લુકિંગ) જોય છે.

Watch (ઉવૈચ) ધડિયાળ.
Is sitting (સિટિંગ) બેસે છે.
Seat (સીટ) બેઠક.
Doll (ડોલ) ઢીંગલી; પૂતળી.
Is lying (લાઈંગ) પડેલી છે.
Is playing (પ્લેઈંગ) રમે છે.
Window-curtain (ઉવિન્ડો કર્ટન) આરીનો પડદો; આરીનો ચક.
Is kneeling (નિલિંગ) ધુટણીએ પડે છે.
Is trying (ટ્રાઈંગ) કાશિષ કરે છે.
To push on (પુશ) કેલવું; ધકેલવું.
Wears (વેર્સ) પહેરે છે.
Jacket (જૅકેટ) કુડતું, બદન.
Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) પાટલુન; સુરવાલ.
Has no- ની પાસે નથી.
Bangles (બંગલ્સ) અંગડી.
Windows (ઉવિન્ડોઝ) આરી.
To find (ફાઇન્ડ) શોધી કાઢવાને.
Luggage (લગેજ) માલ; સર-સામાન.
Who else (હુ એલ્સ) કાણ બીજું.
Is doing (ડુઈંગ) કરે છે.

Seventh lesson (સેવન્થ લેસન) સાતમો પાઠ.
Lamb's (લૅમ્બઝ) મેંઢાની.

Tail (ટેઇલ) પૂછડી.
Girl's (ગર્લઝ) છોકરીની.
Man's (મેન્ઝ) માણસની.
Bullock-cart (બુલક કાર્ટ) બળદની ગાડી.
Father's (ફાધર્ઝ) આપના.
Wife (વિવાઈફ) યૈરી.
How many (હાઉમેની) કેટલા.
Only (ઓન્લિ) માત્ર.
Many (મેની) ધણું.
Flowers (ફ્લાવર્ઝ) ફુલો.
Seems (સીમ્ઝ) દેખાય છે.
To be=હોય એમ.
To sing (ટુ સિંગ) ગાતી.
Mouse (માઉસ) ઉંદર.
Because (બીકૉઝ) કારણ કે.
Strikes (સ્ટ્રાઇકઝ) વાગે છે.
Elephant.
Elephant (એલિફન્ટ) હાથી.
Here are (હીઅર આર) આ રહ્યા.
Is lying (લાઈંગ) પડેલું છે.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
Wears (વેર્સ) પહેરે છે.
Red (રેડ) રાતું.
Cloth (ક્લૉથ) લુગડું.
Branch (બ્રાન્ચ) ડાળી.

Trunk (ટ્રંક) સૂંઢ.

Is trying (ટ્રાઇંગ) કોશિષ કરે છે.

Flies (ફલાઇઝ) માખીઓ.

To keep off (કીપ ઓફ) ઉરાડવાને.

Tusk (ટસ્ક) મોટો દાંત; દંતુસળ.

Blue (બ્લૂ) ભૂરં.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

Green (ગ્રીન) લીલું.

Grass (ગ્રાસ) ઘાસ.

Cocoanut trees (કોકોનટ) નાળિયેરનાં ઝાડ.

Far off (ફાર ઓફ) ધણે દુર.

Higher (હાઇઅર) વધારે ઉંચો.

Because (બીકૉઝ) કારણકે.

Nearer (નીઅર) વધારે પાસે.

Eighth lesson (એઇઠથ લેશન)

આઠમો પાઠ.

Sitting (સિટિંગ) બેઠેલી.

Putting (પુટિંગ) મૂકતી.

Looking (લૂકિંગ) જોતી.

Walking (વૉલકિંગ) ચાલતો.

Lying (લાઇંગ) પડેલો.

Another (અનધર) બીજો.

Is climbing (ક્લાઇમિંગ) ચઢે છે.

The other (અધર) બીજી.

Skirts (સ્કર્ટઝ) કોરો; છેડા.

Really (રીઅલિ) ખરેખર જોતાં;

ખરેખરી રીતે.

But (બટ) પણ.

Is made of ની બનેલી છે.

Here is આ રહ્યું.

Standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભેલો.

Bridge (બ્રીજ) પુલ.

Trunk (ટ્રંક) થડ.

Brown (બ્રાઉન) બદામી રંગનો.

Collar (કૉલર) પટો.

Black (બ્લૅક) ક.ળો.

The dog has—કુતરા પાસે છે.

Piece (પીસ) કકડો.

Meat (મીટ) માંસ.

Mouth (માઉથ) મોં.

Under (અન્ડર) નીચે.

There is—છે.

Water (વૉટર) પાણી.

Reflection (રિફ્લેક્શન) પડછાંયો.

Himself (હિમસેલ્ફ) પેતાનો.

Is saying to himself—

પોતાના મનમાં વિચાર કરે છે.

Short (શોર્ટ) ટૂંકા.

Have (હેવ)—ને છે.

Round (રાઉન્ડ) આમપાસ.

Neck (નેક) ગરદન; ડોકું.

Master (માસ્તર) શેઠ; ધણી.

Have no=ને નથી હોતા.

Ninth lesson (નાઇન્થ લેસન)
નવમો પાઠ.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

Are made of=ના બનેલાં છે.
માં ધણી હોય છે.

Down (ડાઉન) નીચે.

Up (અપ) ઉપર.

Look for (લૂકફોર) શોધીએછીએ.

Railway station (રેઇલવેસ્ટેશન)
આગગાડીને થોમવાની જગા.

Train (ટ્રેઇન) આગગાડી.

Coming (કમિંગ) આવતી.

Under (અન્ડર) નીચેથી; તળેથી.

Engine (એન્જિન) એન્જિન;
વરાળથી ચાલતી ગાડી.

Platform (પ્લેટફોર્મ) ઉતારાઓને
બેસવા ઉડવા ચઢવા માટે રાખેલી
ખુલ્લી જગા.

Waiting (વેઇટિંગ) રાહ જોતા.

Are standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભાછે.

Still (સ્ટિલ) શાંત.

Are walking about (વૉકિંગ)
આમ તેમ ફરે છે.

Are sitting down=નીચેબેસાંછે.

Can count (કાઉન્ટ) ગણી
શકીએ છીએ.

Gentleman (જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થો.

Ladies (લેડીઝ) બાઇઓ.

Baby (બેબી) બાળક.

**Is running down the
steps**=પગથીએથી નીચે ઉતરે છે

Late (લેઇટ) મોડો.

To catch (કેચ) પકડી પાડવાને.

Can read (કેનરીડ) વાંચી
શકીએ છીએ.

Letters (લેટર્સ) શબ્દો.

Porter's (પોર્ટર્સ) હેલકરીનો.

Really=ખરેખર.

Room (રૂમ) ઓરડો.

Station (સ્ટેશન) આગગાડીઉપરનો.

Cooly (કૂલી) મજૂર.

Booking office (બૂકિંગ ઓફિસ)
આગગાડીમાં માલ ચઢાવવા તોલ
વિગેરે નક્કી કરવા રાખેલી જગા.

Can buy (બાય) ખરીદ કરી
શકે છે.

Tickets (ટિકેટ્સ) ટિકિટ.

Coming out of (કમિંગ)
બહાર આવતો.

Lamb (લેમ્બ) મેદું.
 Lamb's (લેમ્બઝ) મેદાનું.
 Lambs (લેમ્બઝ) મેદાં.
 Lambs' (લેમ્બઝ) મેદાનાં.
 Boy (બોય) છોકરો.
 Boy's (બોયઝ) છોકરાનો.
 Boys (બોયઝ) છોકરાઓ.
 Boys' (બોયઝ) છોકરાઓનો.
 Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.

Tenth lesson (ટેન્થ લેસન)
 દસમો પાઠ.

Is sitting (સિટિંગ) બેઠી છે.
 Seat (સીટ) બેઠક; જગ્યા.
 Sat (સેટ) બેઠો.
 About the house (અંઆઉટ
 ધી હાઉસ) ઘરમાં આમતેમ.
 Ran (રૅન) દોડ્યો.
 Gentlemen (જેન્ટલમેન) ગૃહસ્થ
 માણસો.
 Are (આર) છે.
 Are walking (ક્રૉકિંગ) ફરે છે.
 About (અંઆઉટ) આમતેમ.
 Were (કેવેર) હતો.
 Were walking=ફરતા હતા.
 Was (કેવેઝ) હતો.

Was kneeling (નીલીંગ)
 ધુટણ મરડી બેસતો હતો.
 Then (ધેન) ત્યાર પછી.
 Tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કરી.
 None (નન) એકે નહીં.
 Some girls have=કેટલીક
 છોકરીઓ પાસે છે.
 Bridge (બ્રિજ) પુલ.
 All alone=છેક એકલો.
 If (ઇફ) જો.
 Nonsense (નોનસેન્સ) અર્થ
 વગરની.
 Rhymes (રાઇમ્ઝ) કવિતા.
 Jack (જૅક) છોકરાનું નામ છે.
 Jill (જિલ) છોકરાનું નામ છે.
 Went up (ઉવેન્ટ અપ) ઉપર
 ચઢતો ગયા.
 Hill (હિલ) ટેકરી.
 To fetch (ફેચ) જઈને લાવવું.
 Pail (પેઇલ) તામડી.
 Fell (ફેલ) પડ્યો.
 Fell down=નીચે ગયો.
 Broke (બ્રોક) ભાંગ્યું.
 Crown (ક્રાઉન) મુગટના આકા-
 રતું ધરેલું.
 Tumbling (ટમ્બલિંગ) ગમગમતો.

There was (હોવા) હતી.

Old (ઘોડ) યુદ્ધિ.

Woman (વુમેન) ડોસી.

Lived (લિવ્ડ) રહેતી હતી.

Under (અંડર) નીચે.

She's not gone-ગઈ નથી.

There (ધેઅર) ત્યાં.

Still (સ્ટિલ) હજુ.

(There) were (કેવર) હતા.

Sat (સેટ) બેઠાં.

Stone (સ્ટોન) પથર.

Flew away (ફ્લેવેયવે) ઉડી ગયું.

Poor (પુઅર) ગરીબ.

Was left (વેફ્ટ) રહી ગયો.

Did sit-બેઠાં.

Bought (બૉટ) ખરીદી.

Where (કેવેહર) ક્યાંથી.

Did buy-ખરીદી.

Who (હુ) કોણે.

Were doing (ડુઇંગ) કરતી હતી.

Was playing (પ્લેઇંગ) રમતી હતી.

Was doing (ડુઇંગ) કરતાં હતાં.

Did do (ડુ) કર્યું.

Watch (વૉચ) ગળવામાં.

રાખવાનું ધડીઆળ.

Eleventh lesson (ઇલેવનથ લેસન) અગિયારમો પાઠ.

Has come (હૅઝ કમ) આવ્યો છે.

Has eaten (હૅઝ ઇટન) ખાધો છે.

Piece of meat (પીસ ઑફ મીટ) માંસનો કટકો.

Is lying down-સુતેલી છે.

Have left (હૅવ લેફ્ટ) છોડી ગયા છે.

Has climbed (ક્લાઇમ્ડ) ચઢ્યો છે.

Other (અધર) બીજો.

Has put (હૅઝ પુટ) પહેરાવ્યો છે.

Can not push (કેન નૉટ પુશ) હસેલી શકતો નથી.

Can not eat-ખાઈ શકતો નથી.

Reflection (રીફ્લેક્શન) પડછાયો.

But (બટ) અને; પણ.

Very (વેરિ) ઘણા.

A School Room.

School room (સ્કુલ રૂમ) નિશાળનો ઓરડો.

Picture (પિક્ચર) છબી.

There are-છે.

English (ઇંગ્લિશ) અંગ્રેજીના.

Are sitting (સિટિંગ) બેઠાં છે.

Desk (ડેસ્ક) લખવાને વાસ્તે ઢળતી મેજ.

Master (માસ્ટર) મહેતાજી.
 Has written (રિટન) લખ્યો છે.
 Easy (ઇઝી) સહેલો.
 Sum (સમ) દાખલો.
 Black-board (બ્લેક બોર્ડ) નિશાનમાં લખવા વાસ્તે કાળું રંગેલું પાટીક.
 Industrious (ઇન્ડસ્ટ્રિઅસ) ઉદ્યોગી.
 One of them-તેઓમાંનો એક.
 Is writing (રાઇટિંગ) લખે છે.
 Right (રાઇટ) જમણા.
 Hand (હૅન્ડ) હાથ.
 Holds (હોલ્ડઝ) પકડી રાખે છે.
 Copy-Book (કૉપિયુક) કોપી.
 જોષ જોષને લખી અક્ષર સુધારવાની ચોપડી.
 Left (લેફ્ટ) ડાબા.
 Are lying (લાઇઇંગ) પડેલી છે.
 Floor (ફ્લોર) જમીન.
 Idle (આઇડલ) આળસુ.
 Is playing-રમે છે.
 Slate (સ્લેટ) પથર પાટી.
 Butterfly (બટરફ્લાઇ) પતંગિયું.
 Is trying (ટ્રાઇઇંગ) કોશિષ કરે છે.
 To make walk (વૅક) ચલાવવાને.
 Thinks (થિન્કઝ) ગણે છે, ધારે છે.

Sum (સમ) દાખલો.
 Difficult (ડિફિકલ્ટ) અધારો.
 Because (બીકૉઝ) કારણ કે.
 School-master (સ્કૂલમાસ્ટર) મહેતાજી; નિશાનનો શિક્ષક.
 Can not see-જમ શકતા નથી.
 Has gone out-બહાર ગયો છે.
 Next (નેક્સ્ટ) બીજી, જોડેની.
 Wear (વેર) પહેરે છે.
 Coats (કોટઝ) ડગલાં. [પટલુન.
 Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) સુરવાલ;
 Collars (કોલર્સ) ગત્રપટા.
 Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.
 Necks (નેક્સ) ગળા.
 Has written (રિટન) લખ્યું છે.
 Easy (ઇઝી) સહેલો.
 Where (વેરે) ક્યાં
 Has put (પુટ) મુકી છે.

Twelfth lesson (ટવેલ્થ લેસન).
 બારમો પાઠ.

Now (નાઉ) હમણા.
 Are sitting (સિટિંગ) બેસી છે.
 Just (જસ્ટ) હમણુ જ.
 Coming (કમિંગ) આવતી.
 Foot (ફુટ) પગ.

Step (સ્ટેપ) પગથીયું.

Has climbed (ક્લાઇમ્બ) ચઢ્યો છે.

Can count (કાઉન્ટ) ગણી શકીએ છે. [છે.

Have counted (કાઉન્ટેડ) ગણ્યા

Have caught (કૉટ) પકડી પાડી છે.

In front of (ફ્રંટ) સામે

Temple (ટેમ્પલ) દેહડું.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Thinks (થિન્ક્સ) ધારે છે.

Industrious (ઇન્ડસ્ટ્રિઅસ) ઉદ્યોગી.

Really (રીઅલિ) ખરેખર.

Idle (આઇડલ) આળસુ.

Another (અનધર) બીજું.

Beard (બીઅર્ડ) દાઢી.

Longer (લૉન્ગર) વધારે લાંબો.

Holds (હોલ્ડ્ઝ) પકડે છે.

Chalk (ચૉક) ચાક.

Ask (આસ્ક) પૂછવું.

Has asked=પૂછ્યો છે.

Question (ક્વેશ્ચન) સવાલ.

Are standing=ઉભા થાય છે.

Answer (અન્સર) જુવાબ આપવો.

Is answering (અન્સરિંગ)

જુવાબ આપે છે.

Other (અધર) બીજા.

Listen (લિસન) સાંભળે છે.

Knee (ની) ઘુંટણુ.

Lie (લાઇ) પડેલી છે.

Are not placed (પ્લેઇસ્ડ)

મુકામમાં આવી નથી.

Neatly (નીટલી) સફાઈથી.

Wall (વૉલ) દીવાલ.

Maps (મેપ્ઝ) નકશા.

India (ઇન્ડિઆ) હિંદુસ્તાન;

ભરતખંડ.

Can not see=નજીક શક્તા નથી.

Clearly (ક્લીઅરલિ) ખુદ્દલી રીતે; સ્પષ્ટ રીતે.

Nothing (નથિંગ) બીજું કશું નહીં.

Has not written (રિટન) લખ્યું નથી.

Only (ઓન્લિ) માત્ર.

Is beginning (બિગિનિંગ) શરૂ કરે છે.

Climbs (ક્લાઇમ્સ) ચઢે છે.

Has climbed (ક્લાઇમ્બ) ચઢ્યો છે.

Counts (કાઉન્ટ્ઝ) ગણે છે.

Has counted (કાઉન્ટેડ) ગણ્યા છે.

Listen (લિસન) સાંભળે છે.

Has listened (લિસન) સાંભળ્યું છે.

Put (પુટ) મુક્યું.

Has put (પુટ) મુકી છે.

Thinks (થિન્કસ) ધારે છે.

Has thought (હઝથોટ) ધાર્યું છે.

Catches (કૅચિઝ) પકડે છે.

Has caught (કૉટ) પકડ્યું છે.

Has sat (સેટ) બેઠો છે.

Thirteenth lesson (થર્ટીન્થ લેસન) તેરમો પાઠ.

Thirteenth (થર્ટીન્થ) તેરમો.

Do not see=જોતા નથી.

Everywhere (એવરિ ઉવેહર) દરેક ઠેકાણે.

Grass (ગ્રાસ) ઘાસ.

As.....As=જેટલાં=તેટલાં.

Sure (સ્યૂર) નિશ્ચે; નક્કી.

To talk (ટૉક) વાત કરવી.

Against (અગેનસ્ટ) વિરુદ્ધ.

Rules (રૂલ્સ) ધારા.

To pay (પે) ચૂકવવું.

Made wear=પહેરાવ્યો.

Made sit=બેસાડ્યો.

Made go=મેકલી.

Made run=દોડાવી (મૂકી).

Reflection(રિફ્લેક્શન)પડછાયો.

So (સો) તેથી.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Flew away=હડી ગયાં.

Late (લેઇટ) મોડી.

Mary's Lamb.

Mary's (મેરિઝ) મેરીનું.

Lamb (લૅમ) હળવાન.

Mary had=મેરી પાસે હતું.

Fleece (ફ્લીસ) કાતરેલું ઉન.

White (ઉવાહઇટ) સફેદ.

Snow (સ્નો) બરફ.

Every where (એવરિઉવેહર)

જ્યાં જ્યાં.

That (થૅટ) તે.

Went (ઉવેન્ટ) જતી.

Was sure to go=ગયા

વગર રહેતું નહિ.

Followed (ફોલોડ) પાછળ

પાછળ ગયું.

Made laugh (લાફ) હસાવ્યા.

School (સ્કૂલ) નિશાળ.

So (સો) તેથી.

Teacher (ટીચર) શિક્ષક.

Turned out (ટર્નડ) હાંકી મુક્યું.

Still (સ્ટિલ) તોપણ.

Lingered (લિંગર્ડ) ફર્યા કીધું,
રસભ્યાં કીધું.

Waited (વેઇટેડ) રાહ જોઇ.

Patiently (પેશન્ટલી) ધીરજથી.

About (અબાઉટ) આમતેમ.

Did appear (ડિડ અપીઅર) દેખાઇ
આવી.

Fourteenth lesson (ફોર્ટીન્થ
લેસન) ચૌદમો પાઠ.

While sitting (સિટિંગ) બેઠા
બેઠા, બેઠા હતા તે દરમ્યાન.

Laughed (લાફ્ડ) હસ્યા.

While (વિલાઇ) જોડેલો વખત.

Gentleman (જૅન્ટલમેન) ગૃહસ્થ.

After playing (પ્લેઇંગ)
રમ્યા પછી.

Played (પ્લેઇડ) રમી.

Window-curtain (ઉવિન્ડો
કર્ટૅન) બારીનો ચક.

After eating (ઇટિંગ) ખાધા
પછી.

After writing (રાઇટિંગ)
લખ્યા પછી.

Began (બીગૅન) શરૂ કીધો.

No longer-હવે વધારે વખત નહિ.

Nor (નોર) અને નહિ.

Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

The Explorer and the Monkey.

Explorer (એક્સપ્લોરર) શોધ-
નાર, બારીકાથી જોનાર.

Monkey (મંકી) વાંદરો.

Travelling (ટ્રાવેલિંગ) મુસાફરી
કરતાં.

Through (થુ) માંથી, માં થઇને

Jungles (જંગલ્સ) વન, રાન.

Has found (ફાઉન્ડ)ને માલમ
પડ્યો.

Sick (સિક) માંદો.

Is lying (લાઇઇંગ) પડેલો છે.

Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.

Can not run about=આમ
તેમ દોડી શકતો નથી.

Gun (ગન) બંદુક.

Is standing (સ્ટૅન્ડિંગ) ઉભો છે.

Knee (ની) ઘુંટણ.

Looking at(લૂકિંગ) તરફ જોતો.

At next (નેક્સ્ટ) જોડેની.

Carrying (કેરિઇંગ) લઇ જતો.

Shoulder (શૉલ્ડર) ખભો, ખાંધ.

Has carried (કરિડ) લઇ ગયોછે.
 Is no longer sick-હવે
 માંદો નથી.
 Difficulty (ડિફિકલ્ટિ) મુશીબત.
 Has drunk (ડ્રન્ક) પીધું છે.
 Bottle (બોટલ) સીસો.
 Is lying (લાઈંગ) પડેલો છે.
 Empty (એમ્પટિ) ખાલી.
 Thirsty (થર્સ્ટી) તરસ્યો.
 Is climbing (ક્લાઇમિંગ) ચઢેછે.
 To get (ગેટ) લાવવાને.
 Milk (મિલ્ક) દૂધ.
 Drinking (ડ્રિન્કિંગ) પીતો.
 Cocoanut (કોકોનેટ) નાળિયેર.
 Again (અગેન) ફરીથી.
 Because (બીકોઝ) કારણ કે.
 Kind (કાઇન્ડ) માયાળુ.

Fifteenth lesson (ફિફ્ટીન્થ લેસન) પંદરમો પાઠ.

Was made (મેઇડ) બનાવ્યો હતો, બનાવવામાં આવ્યો હતો.
 બનેલો હતો.

Trunk (ટ્રન્ક) થડ.
 Was left (લેફ્ટ) રહેવા દીધો.
 Was turned (ટર્નડ) ખદાર.
 કાઢી મુકવામાં આવ્યું.

Sum (સમ) દાખલો.
 Is written (રિટન) લખેલો છે.
 Were placed (પ્લેઇડ) મૂકેલી હતી.

Were made to laugh-ને હસાવ્યા.
 Are bought (બોટ) ખરીદવામાં આવે છે.

Thought (થોટ) વિચારી, ધારી.
 Way (વે) રીત.
 At-last (અટલાસ્ટ) આખરે.
 Went away-ચાલી ગઇ.

The Jackal and the fleas.

Jackal (જેકલ) કહોલું; શિયાળ.
 Fleas (ફલીઝ) ચાંચડ.

Certain (સર્ટન) કેઇ એક.
 Was troubled by (ટ્રબલ્ડ) -થી હેરાન હતા.

Bit (બિટ) કરડના.
 Very much-બહુ, અતિશય.
 To get rid of-કાઢવાનું, થી મોક્ષો થવું.

Tank (ટન્ક) તળાવ; સરોવર.
 Dry (ડ્રાઇ) સુકી.

Stick (સ્ટિક) લાકડી.

Mouth (માઉથ) મોં; મોહોડું.

Walked (વૉલ્કડ) ચાલી ગયાં;
ચાલ્યો.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

On his feet=પગ ઉપરનાં.

To hop (હૉપ) કુદવું.

Farther (ફાર્થર) વધારે દુર.

Body (બૉડી) શરીર.

Hopped (હૉપ્ડ) કુડ્યા; ઉડ્યા.

Left (લેફ્ટ) છોડી દીધી.

Quickly (ક્વિક્લી) ઉતાવળથી.

In this way=આ રીતે.

Got rid of=ગ્રસણ કાઢ્યું; થી
મોકળો થયો.

Sixteenth lesson (સિક્સટીન્થ
લેસન) સોલમો પાઠ.

Has been playing (પ્લેઇંગ)
રમ્યાં કરે છે.

Is not playing=રમતી નથી.

Have been writing=લખ્યાં
કરે છે.

Their (ધેર) તેઓની.

Still (સ્ટિલ) એથી વધારે.

The brave boy.

Brave (બ્રેવ) બહાદુર.

Have been taking a walk
=ફરવા નીકળ્યા છે.

Far off (ફાર ઓફ) ઘણું દુર.

Father's (ફાધર્સ) આપનું.

Running away (રનિંગ અવે)
નહાસી જતો.

Crowd (ક્રોડ) ટોળું.

Men (મેન) માણસો.

Has put (હૉઝ પુટ) મૂક્યો છે.

Arm (આર્મ) હાથ.

Is saying (ઇઝ સેઇંગ) કહે છે.

Mad (મેડ) હડખાયેલો.

Has come=આવ્યો છે.

Nearer=વધારે પાસે.

Is taking off=કિતારી નાંખે છે.

Is very much afraid (અફ્રેઇડ)
ઘણીજ બહીધી-ગમરાધ છે.

Is determined (ડિટરમિન્ડ)
ઠગવ-નિશ્ચય કાઢ્યો છે.

To protect (પ્રોટેક્ટ) રક્ષણ
કરવાને.

Has rolled (રોલ્ડ) વીંટાળ્યો છે,
સંકેલ્યો છે.

Coat (કોટ) ડગલો.

Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.

Still-more (સ્ટિલમોર) તેથી વધારે.

Afraid (ઍફ્રેઇડ) બીધેલી; ગભરાએલી

Kneels (નીલ્સ) ધુંટણીએ પડે છે.

Hides (હાઇડ્ઝ) સંતાડી દે છે.

Face (ફેસ) મોઢાડું.

Is leaping (લીપીંગ) કુદકો મારે છે; છલંગ મારે છે.

Sticks (સ્ટિક્ઝ) લાકડીઓ.

Nearer (નીઅરર) વધારે પાસે.

Has tried (ટ્રાઇડ) કોશિષ કીધી છે.

To bite (બાઇટ) કરડવાને.

Has bitten (બિટન) કરડ્યો છે.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Teeth (ટીથ) દાંત.

Are fixed (ફિક્સડ) સજ્જડ બેઠા છે.

Is raising (રેઇઝિંગ) ઉઠાવે છે.

Just (જસ્ટ) તરતજ.

To kill (કિલ) મારી નાંખવાને.

Last (લાસ્ટ) છેલ્લી.

Has been killed = મારી નાંખવામાં આવ્યો છે.

Was very much afraid = ઘણી ગભરાઇ ગઇ હતી.

Protected (પ્રોટેક્ટેડ) બચાવી રક્ષણ કીધું.

White (વ્હાઇટ) ધોળાં.

Whiter (વ્હાઇટર) વધારે ધોળાં.

Easy (ઇઝી) સહેલું.

Easier (ઇઝીયર) વધારે સહેલું.

Near (નીઅર) પાસે.

Nearer (નીઅરર) વધારે પાસે.

Dry (ડ્રી) સુકું.

Drier (ડ્રાયર) વધારે સુકું.

Neat (નીટ) સ્વચ્છ.

Neater (નીટર) વધારે સ્વચ્છ.

Thirsty (થર્સ્ટી) તરસ્યું.

Thirstier (થર્સ્ટીઅર) વધારે તરસ્યું.

Idle (આઇડલ) આળસુ.

More idle (આઇડલ) વધારે આળસુ.

Industrious (ઇન્ડસ્ટ્રિઅસ) ઉદ્યોગી.

Difficult (ડિફિકલ્ટ) કઠણ.

Clear (ક્લીઅર) ખુલ્લું.

Clearly (ક્લીઅરલી) ખુલ્લી રીતે.

Neatly (નીટલી) સ્વચ્છ રીતે.

Quick (ક્વિક) ઉતાવળું.

Quickly (ક્વિકલી) ઉતાવળથી.

Slow (સ્લો) ધીમે.

Slowly (સ્લોલી) ધીમેથી.

Patient (પેશન્ટ) ધીરજવાળો.

Patiently (પેશન્ટલી) ધીરજથી.

Seventeenth lesson (સેવ-
ન્ટીન્થ લેસન) સત્તરમો પાઠ.

Schools are for boys to
read in = નિશાળ છોકરાઓ
માટે અભ્યાસ કરવાને છે.

Dolls are for girls to
play with = ઢીંગલીઓ છોકરી-
ઓને રમવા માટે છે.

Grass is for sheep to eat=
ઘાસ ઘેટાંઓને ખાવા માટે છે.

Chalk is for school mas-
ters to write with = સફેતો
શિક્ષકોને લખવા માટે છે.

Fleas (ફ્લીઝ) ચાંચડો.

Held by (હેલ્ડ બાય) પકડેલી.

Will get into (ગેટ ઇન્ટુ)
માં એસશે.

Will get out of = માંથી ઉતરી
પડશે.

A Town and a Village.

Town (ટાઉન) કસબો; શહેર.

Village (વિલેજ) ગામડું.

Here (હીઅર) અહિંયાં.

Street (સ્ટ્રીટ) મહોલ્લો.

Indian (ઈન્ડિઅન) હિંદુસ્તાનના.

On both sides = બંને બાજુએ.

Beautiful (બ્યૂટિફુલ) સુંદર.

Houses (હાઉસિઝ) ઘરો.

People (પીપલ) લોકો.

To live in (લિવ) રહેવાને.

Built of (બિલ્ટ) બાંધેલા.

Stone (સ્ટોન) પથર.

Brick (બ્રિક) ઇંટ.

On the left-hand side =
ડાબી બાજુએ.

Temple (ટેમ્પલ) દેવાલય.

Are growing (ગ્રોઈંગ) ઉગે છે,
ઉગેલાં છે.

Shines (શાઇન્ઝ) પ્રકાશે છે.

Brightly (બ્રાઇટલી) ચકચકિત
રીતે.

It is very hot = તે બહુ
ગરમી આપે છે.

Shade (શેઇડ) ઢાંચડો.

Cooler (કુલર) વધારે શીતળ;
વધારે ઠંડો.

Juggler (જગ્લર) ગારડી, બાજુગર.

Hos sat down = એડેલો છે.

Is playing (પ્લેઈંગ) વગાડે છે.

Pipe (પાઇપ) મહુવર.

(Is) making a dance= નચાવે છે.

Cobra (કોબ્રા) ઝેરી સાપ; નાગ.

Woman (વુમેન) સ્ત્રી; બાઈડી.

Holding (હોલ્ડિંગ) ઉચકીને.

Water-pot (વેટર પોટ)
પાણીનું માટલું—ગાગર.

Is standing (સ્ટેન્ડિંગ) ઉભી છે.

Behind (બીહાઇન્ડ) પાછળ.

Basket (બાસ્કેટ) ટોપલી.

Has stopped (સ્ટોપ્ડ) ઉભી
રહી છે.

Farther away=તેનાથી વધારે
દુર.

Is carrying (કેરિયિંગ) લઇ
જાય છે.

Bamboo (બેમ્બુ) વાંસ.

Hanging (હેન્ગિંગ) લટકતાં.

From it=તેના ઉપર.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

Is saying to himself=
પોતાને કહેતો હોયની.

Farther off (ફાર્થર) તેથી
વધારે દુર.

Water-cart=એક ગાડું જેમાં
પાણીથી ભરેલાં વાસણો છે.

Drawn (ડ્રોન) ખેંચેલું; જોડેલું.

Distance (ડિસ્ટન્સ) અંતર; છેડું.

Far in the distance=દૂર
છેટે.

Appears (એપીઅર્સ) દેખાય છે.

Crowd (ક્રાઉડ) ટોળું.

Roofs (રૂફ્સ) છાપરાં.

Straw (સ્ટ્રો) પરાળ; ઘાસ.

Madras (મદ્રાસ) મદ્રાસ.

Presidency (પ્રેસિડન્સિ) છલાકો.

Several (સેવરલ) કેટલાએક.

Englishman (ઇંગ્લીશમેન)
અંગ્રેજ.

Has just got out=તરતજ
હવડાંજ ઉતર્યો છે.

Trousers (ટ્રાઉઝર્સ) પાટલૂન;
લેગ્સ.

Large (લાર્જ) મોટું.

Baniam tree (બેનિયન ટ્રી)
વડનું ઝાડ.

In the distance=છેટે; દુર.

Eighteenth lesson (એઇટીન્ટ
લેસન) અરાઢમો પાઠ.

Climb (ક્લાઇમ્બ) ચઢે છે.

Follows (ફોલોઝ) પાછળ પાછળ
જાય છે.

Bite (બાઈટ) કરડે છે.

Climbed (ક્લાઇમ્બ) ચઢ્યો.

Will climb=ચઢશે.

Followed (ફોલોડ) પાછળ
પાછળ ગયું.

Will not follow = પાછળ
પાછળ જશે નહીં.

Bit (બટ) કરડયાં.

Will bite (બાઈટ) કરડશે.

Will kill (કિલ) મારી નાંખશે.

Will drink (ડ્રિન્ક) પીશે.

Will be=થશે.

Being troubled (ટ્રાઉબ્લ)
હેરાન થવાથી.

Being killed=ને મારી નાંખવાથી.

Seeing (સીઈંગ) જોઈને.

Ran away=નાસી ગયો.

Carrying (કેરિઈંગ) લઈને.

Went on=આગળ ચાલ્યો.

Standing up (સ્ટેડિંગ) ઉભા
રહીને-થઈને.

Why (વ્હાય) શા વાસ્તે.

Because (બીકૉઝ) કારણ કે.

Have stopped (સ્ટૉપ્ડ) ઉભા
રહ્યા છે.

Has drunk (ડ્રંક) પી ગયો છે.

Eat your supper = તમારું
ખાણું ખાવો.

Sit down=બેસી જાઓ.

Stand up=ઉભા થાઓ.

Write a copy=કોપી લખો.

**The Jackal and the
Crabs.**

Jackal (જૉકલ) કહોલું; શિયાળ.
Crabs (ક્રૉબ્ઝ) કરચલાં.

Was sitting (સિટિંગ) બેઠું હતું.

Bund (બન્ડ) કોર.

Tank bund=તળાવની કોર.

Weeping (વેવીપિંગ) રડતું.

Lived (લિવ્ડ) રહેતાં હતાં.

Holes (હોલ્સ) દરો.

Hearing (હીઅરિંગ) સાંભળીને.

Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.

Answered (એન્સર્ડ) જવાબ
આપ્યો.

Relations (રીલેશન્ઝ) સગાં
વહાલાં.

Have turned out (ટર્ન્ડ)
ઠાઠી મૂક્યો છે.

Jungle (જંગલ) વન; રાન.

Refused (રીફ્યુઝ) ના પાડી.

Kind (કાઈન્ડ) માયાળુ.

Protect (પ્રોટેક્ટ) રક્ષણ કર.

Consented (કન્સેન્ટેડ) હા પાડી.

કચુલાત આપી.

Next night=બીજી રાત્રે.

Moon (મુન) ચંદ્રમા.

Shone (શોન) પ્રકાશ્યો.

Brightly (બ્રાઇટલી) ચક્રચક્રિત રીતે; તેજથી.

Asked (આસ્કડ) પુછ્યું.

To take a walk=ફરવા આવવાને.

Moonlight (મૂનલાઇટ) ચાંદની; ચંદ્રનું અજવાળું.

Are afraid=ગભરાઇએ છીએ.

To go far=દૂર જવાને.

Fear not=ગભરાતા ના.

I will protect you=હું તમારું રક્ષણ કરીશ.

Shade (શેઇડ) છાંયડો.

Howled (હોલ્ડ) બૂમ પાડી.

At last (અટલાસ્ટ) આખરે.

Were all caught=બધા પકડયાં.

Were eaten=ખવાયાં.

Do drink (ડ્રિંક) પીએ છે.

Did climb (ક્લાઇમ્બ) ચઢયા.

To get (ગેટ) લાવવાને.

Do eat (ઈટ) ખાય છે.

Do not (eat)=ખાતા નથી.

Do bite (બાઇટ) કરડે છે.

Did shine (શાઇન) પ્રકાશ્યો.

Did go=ગયા.

Did protect=રક્ષણ કરીધું.

Did not protect=રક્ષણ કરીધું નહીં.

Did weep=રડી.

Wept (ક્રેવેપ્ટ) રડી.

Did kill (કીલ) મારી નાંખ્યો.

Did not kill=મારી નાંખ્યો નહીં.

Nineteenth lesson (નાઇન-ટીન્થ લેસન) ઓગણીસમો પાઠ.

Naughty boy.

Naughty (નોટિ) લુચ્ચો; ખંધો.

There was (કેવૉઝ) હતો.

Ran away=નાસી ગયો.

Scotland (સ્કોટલેન્ડ) સ્કોટલેન્ડ.

People (પીપલ) લોકો.

Found (ફાઉન્ડ) માલમ પડ્યું.

That (થેટ) કે.

Hard (હાર્ડ) સખત.

Yard (યાર્ડ) વાડો.

Song (સૉંગ) ગીત.

Merry (મેરિ) આનંદ.

Cherry (ચેરિ) આલુનું ઝાડ.

Red (રેડ) રાતું.

Lead (લેડ) સ્લીસું.

Weighty (કેવેટિ) ભારે; વજનદાર

Score (સ્કોર) વીથ.

Four-score (ફોરસ્કોર) એંશી.

Eighty (એઇટિ) એંશી.

Door (ડોર) બારણું.

Wooden (વુડન) લાકડાનું.

England (ઇંગ્લેન્ડ) ઇંગ્લેન્ડ દેશ.

So (સો) તેથી.

Shoes (શુઝ) જોડા.

Stood in his shoes પ્રજોડા

પહેરી ઉભો થયો.

Wondered (ઉવન્ડર્ડ) તાણુબ

પામ્યો.

Twentieth lesson (ટવેન્ટિ-

એથ લેશન) વીસમો પાઠ.

Travelling by road.

Travelling (ટ્રાવેલિંગ) મુસાફરી.

By road (રોડ) રસ્તાની.

Railway (રેઇલવે) આગગાડી.

Must travel (ટ્રાવેલ) મુસા-

ફરી કરવી જોઇએ.

Often (ઓફન) વારંવાર.

Use (યુઝ) ઉપયોગ કરે છે.

Bullock-cart (બુલક કાર્ટ)

ખેલ ગાડું.

Here is=આ રહ્યું.

Wheels (હીલ્સ) પૈડાં.

Is drawn (ડ્રોન) ખેંચી લઈ

જવામાં આવે છે.

Beautiful (બ્યુટિફુલ) સુંદર;

રૂપાળી.

Animals (એનિમલ્સ) જાનવર;

પ્રાણી.

Good (ગુડ) જોળમટોળ; ભરાઈ.

Humps (હમ્પ્સ) ખૂંધ.

Strong (સ્ટ્રોન્ગ) મજબૂત.

Driver (ડ્રાઇવર) હાંકનાર.

Between (બીટવીન) વચ્ચે.

Whip (હિપ) ચાપખો; ચાપુક.

Cart (કાર્ટ) ગાડું.

Cover (કવર) હાંકણ; છત્રી.

Mat=સાદડી; ખપેડો.

To protect (પ્રોટેક્ટ.) રક્ષણ

કરવાને.

Travellers (ટ્રાવેલર્સ) મુસાફરો.

Sun (સન) તડકો.

Rain (રેઇન) વરસાદ.

Straw (સ્ટ્રો) જોતર.

Is tied (ટાઇડ) બાંધેલું છે.

Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુએ.

Pot (પોટ) વાસણ.

Hangs (હૅંગ્ઝ) લટકે છે.

Top (ટોપ) મથળે.

Perhaps (પરહૅપ્ઝ) કદાચ.

Cooking-pot (કુકિંગ પોટ) રાંધવાનું વાસણ.

Driver's-હાંકનારાનું.

Behind (બીહાઇન્ડ) પાછળ.

An old man-ધરડો માણસ.

Will travel-મુસાફરી કરશે.

Slow (સ્લો) ધીમી.

Faster (ફાસ્ટર) વધારે જલદી.

Miles (માઇલ્ઝ) માઇલ; ગાઉ.

By night (નાઇટ) રાત્રે.

It is cooler-વધારે થંડો વખત છે.

Can sleep (સ્લીપ) ઉઘી શકે.

Well (વેલ) સારી રીતે; નિરાંતે.

Carriage (કૅરિજ) ગાડી.

Called (કૅલ્ડ) કરીને.

Tonga (ટૅંગા) ટાંગો.

Smaller (સ્મૅલર) વધારે નાની.

Can trot (ટ્રૅન) ટુકડી ચાલે દોડી શકે છે.

An hour (અવર) કલાકે.

Central provinces (સેન્ટ્રલ પ્રોવિન્સિસ) મધ્ય પ્રાંતો (મધ્ય હિંદુસ્તાનમાં).

Outside (આઉટસાઇડ) બહારથી.

Inside (ઇનસાઇડ) અંદરથી.

Can not take - માં માઈ શકતો નથી.

Luggage (લગેજ) સરસામાન; બોજો.

Twenty-first lesson (ટવેન્ટિ ફર્સ્ટ લેસન) એકવીસમો પાઠ.

Full of (ફુલ) થી ભરેલાં; થી ભરેલી.

Each (ઇચ) દરેક.

Every (એવરિ) દરેક.

A Patient little girl.

Patient (પેશન્ટ) સહનશીલ; સખુરીવાળી.

Once (વન્સ) એક વખત.

There was-પડ્યો.

Famine (ફૅમિન) દુકાળ.

India (ઇન્ડિયા) હિંદુસ્તાન.

Children (ચિલ્ડ્રન) છોકરાં.

Certain (સર્ટન) અચૂક; કોઈ

To a rich man's house=

પૈસાદાર માણસને ઘેર.

Asked (આસ્કડ) માંગી.

Bread (બ્રેડ) રોટલી.

Every day (એવરિ ડે) દરરોજ.

Loaf of bread (લોફ) આખી રોટલી.

Servants (સર્વન્ટસ) નોકરો.

Brought out (બ્રોટ આઉટ) બહાર બોલાવ્યા.

Loaves (લોન્ઝ) રોટલા; પાઈ, (Loafનું બહુવચન)

Wished (વિશ્ડ) ઇચ્છ્યું.

To have (હેવ)લેવાને; મેળવવાને.

Largest (લાર્જેસ્ટ) સૌથી મોટો.

Struggled (સ્ટ્રગલ્ડ) આચક્કા ઉચકી કરતાં.

Fought (ફાઈટ) મારામારી કરતા.

Fight (ફાઈટ) લડવું.

Did not fight=લડતી નહીં.

Waited (વેઇટેડ) સચુરી રાખતી; રાહ જોતી.

Quietly (ક્વાયેટલિ) શાંત રીતે; મુગી રીતે.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Was left=પડ્યો રહેતો.

Smallest (સ્મૅલેસ્ટ) સૌથી નાનો.

Next-day (નેક્સ્ટ-ડે) બીજો દિવસો.

Again (એગેન) ફરીથી.

Last (લાસ્ટ) સૌથી છેલ્લો.

She cut it=તેણે તે કાપ્યો; માંગ્યો.

Rupees (રૂપીઝ) રૂપીઆ.

Fell out (ફેલ આઉટ) બહાર પડ્યા.

Mistake (મિસ્ટેક) ભુલ.

Back (બેક) પાછા.

Refused (રિફ્યુઝડ) ના પાડી.

Saying (સેઇંગ) એમ કહીને કે.

Baked (બેકડ) ભુજી; સેકી.

Reward (રિવોર્ડ) ઈનામ.

Waiting (વેઇટિંગ) રાહ જોવી.

Patiently (પેશન્ટલિ) ધિરજથી.

Small (સ્મૅલ) નાનો.

Smaller (સ્મૅલર) વધારે નાનો.

Smallest (સ્મૅલેસ્ટ) સૌથી નાનો.

Large (લાર્જ) મોટું.

Larger (લાર્જર) વધારે મોટું.

Largest (લાર્જેસ્ટ) સૌથી મોટું.

Cool (કુલ) ઠંડું.

Cooler (કુલર) વધારે ઠંડું.

Cooler (કુલેર) સાથી ઠંડું.
 Idle (આઇડલ) આળસુ.
 More idle (મોર આઇડલ)
 વધારે આળસુ.
 Most idle (મોસ્ટ આઇડલ)
 સાથી આળસુ.
 Beautiful (બ્યૂટીફુલ) સુંદર.

Twenty-second lesson (ટવેન્ટી સેકન્ડ લેસન)

બાવીસમો પાઠ.

Which (ઉવિચ) જે. [નાન્યતર]
 Who (હુ) નર અથવા નારીને
 માટે.
 Has got out of-બહાર
 નીકળી પડ્યો.
 Travelling (ટ્રાવેલિંગ) મુસાફરી.
 Building (બિલ્ડિંગ) બાંધવું તે.

Fire.

Fire (ફાયર) દેવતા.
 Is used (યુઝડ) વાપરવામાં
 આવે છે; વપરાય છે.
 Ways (ઉવેઝ) રીત.
 Countries (કંટ્રીઝ) દેશો.
 Cooking (કુકીંગ) રાંધવા.
 Without (ઉવિધાઉટ) વગર.

Rice (રાઇસ) ચોખા.
 Curry (કરિ) કઢિ.
 Can not be cooked-રાંધી
 શકાય નહીં.
 Ghee (ધી) ધી.
 Can not be made-બની
 શકે નહીં.

Bread (બ્રેડ) રોટલી.
 Can not be baked-રોઢી
 શકાશે નહીં.

To heat (હીટ) ઉત્તુ કરવું.
 Bathing (બેથિંગ) ન્હાવા.
 Washing (ઉવોશિંગ) ધોવા.
 Clothes (ક્લોથઝ) લુગડાં.
 Cold (કોલ્ડ) ઠંડા.
 Countries (કન્ટ્રીઝ) દેશો; પ્રદેશો.
 To make warm (ઉવોર્મ)
 ગરમી આપવાને.

Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.
 Are made (આર મેઇડ) બના-
 વવામાં આવે છે.

Iron (આયર્ન) લોહું.
 Copper (કોપર) તાંબુ.
 Beautiful (બ્યૂટીફુલ) સુંદર.
 Ornaments (ઓર્નમેન્ટસ)
 ઢાગીના, ધરેણા.

Gold (ગોલ્ડ) સોનું.
Silver (સિલ્વર) રૂપું.
Things (થિન્ગ્સ) ચીજો.
Blacksmiths (બ્લૅકસ્મિથ્સ) લુહાર.
Coppersmiths (કૉપરસ્મિથ્સ) ત્રાંખાના ઘાટ ધડનાર; કનસારા
Goldsmiths (ગોલ્ડસ્મિથ્સ) સોની.
Silversmiths (સિલ્વરસ્મિથ્સ) રૂપાના ઘાટ ધડનાર સોની.
Red-hot (રેડહૉટ) રાતો ચોળ.
Soft (સૉફ્ટ) નરમ.
Hammering (હૅમરિંગ) હથોડાવતી ટીપવું તે.
Pots (પૉટ્ઝ) વાસણો.
Railway trains (રેલ્વે ટ્રેઇન્સ) આગગાડીઓ.
Are driven (ડ્રિવન) ખેંચવામાં આવે છે.
Are drawn (ડ્રૉન) ચલાવવામાં આવે છે.
Steam (સ્ટીમ) વરાળ.
To Make (મેઇક) બનાવવાને.
Must be heated (હીટેડ) ગરમ કરવું જોઇએ.
Burning (બર્નિંગ) આળવાથી.
Wood (વુડ) લાકડાં.

Charcoal (ચારકોલ) લાકડાના કાચલા.
To make burn=માળવાને.
Matches (મેચિઝ) દીવાસળી.
Piece (પીસ) સળી.
Brown (બ્રાઉન) લુરું.
Burns (બર્નઝ) બળે છે.
It is rubbed (રબ્ડ) ધસવામાં આવે છે.
Match-boxes (મેચબૉક્સિઝ) દીવાસળીની પેટી.
England (ઇંગ્લૅન્ડ) યુરોપમાં એક દેશનું નામ છે.
Sweden (સ્વીડન) યુરોપમાં એક દેશનું નામ છે.
Japan (જપાન) એશિયામાં એક દેશ (રાષ્ટ્ર)નું નામ છે.

Twenty—Third lesson
 (ટવેન્ટિ થર્ડ લેસન)
 તેવીસમો પાઠ.

Were sitting (સિટિંગ) બેઠા હતા.
To-gether (ટુ ગેધર) સાથે.
Alone (એલોન) એકલો.
Way of getting=કાસણ કાઢવાની રીત.

Way of catching=પકડવાની રીત.

Way of making cobra dance=સાપને નચાવવાની રીત.

Carrying (કેરિંગ) લઇ જવાની.

Before (બીફોર) અગાઉ.

The Two Misers.

Misers (માઇઝર્સ) કંબુસ માણસો.
મખખીચૂસ.

Were travelling (ટ્રાવેલિંગ)
સુસાફરી કરતા હતા.

Pot (પોટ) વાસણ; બરણી.

Dipped (ડીપ્ડ) ડોળાવેલો.

Before putting=મુકયા અગાઉ પહેલાં.

Waste (કવેઇન્ટ) નકામું વાપરી નાંખવું.

Way of eating=ખાવાની રીત.

Bottom (બોટમ) તળીએ.

Loaf of bread (લોફ બ્રૅડ)
(બ્રેડ) આખી રોટલી.

Hung (હંગ) લટકાવેલો.

Nail (નેઇલ) ખીલો.

Wall (વૉલ) દીવાલ.

Began (બીગન) શરૂ કરી.

Before putting=મુકવા પહેલાં.

Piece (પીસ) કકડો.

Pointed (પોઇન્ટેડ) બતાવતો.

Very much (વેરિમચ) ઘણાજ.

Admired (એડમાઇર્ડ) વખાણ કરી.

Careful (કેરફુલ) કાળજીવાળો.

Way (વે) રીત.

Bread and point (બ્રેડ એન્ડ પોઇન્ટ) રોટલી અને બિન્દુ.

Twenty-fourth lesson (ટવેન્ટિ ફોર્થ લેશન)

ચોવીસમો પાઠ.

Even (ઇવન) પણ.

Sometimes (સમટાઇમ્સ) કોઇ કોઇ વખત.

More (મોર) વધારે.

Most (મોસ્ટ) ઘણા ખરા.

Part (પાર્ટ) ભાગ.

Punjab (પંજાબ) ઉત્તર હિન્દુસ્તાનમાં છેક ઉત્તરે એક પ્રાંત છે.

South-east (સાઉથ ઇસ્ટ) અગ્નિ ખુણો.

North-west (નોર્થ ઉવેસ્ટ) વાયવ્ય ખુણો.

North-east (નોર્થ ઇસ્ટ) ઇશાન ખુણો.

North (નોર્થ) ઉત્તર.
 South (સાઉથ) દક્ષિણ.
 East (ઇસ્ટ) પૂર્વ.
 West (વેસ્ટ) પશ્ચિમ.
 To worm (વોર્મ) તાપવાને.
 Ourselves (અવર સેલ્વઝ) આપણી મેળે.
 Some of it-તેમાંથી કેટલો ભાગ

Water.

Need (નીડ)-ને જરૂર છે.
 Even more (ઇવન મોર) એથી પણ વધારે.
 Drinking (ડ્રિન્કિંગ) પીવાનો.
 Cooking (કુકિંગ) રાંધવાનાં.
 Bathing (બેથિંગ) ન્હાવાની.
 Washing (વૉશિંગ) ધોવાની.
 Clothes (ક્લોથઝ) કપડાં.
 Without (ઉવિથાઉટ) વગર.
 Can not be boiled-ઉકાળી શકાય નહીં.
 Bread (બ્રેડ) રોટલી. [નહીં.
 Can not keep-રહી શકીએ
 Clean (ક્લીન) સ્વચ્છ.
 Farmer (ફાર્મર) ખેડૂતો.
 Making grow-ઉગાડવાને.
 Crops (ક્રોપઝ) ખેતી; પુલ.

Earth (અર્થ) પૃથ્વી.
 As rain-વરસાદ-રૂપે.
 In most part-ધણા ખરા ભાગોમાં.
 Most (મોસ્ટ) સૌથી વધારે.
 Months (મન્થઝ) મહીના.
 From June to September -જુનથી સપ્ટેમ્બર લગીમાં.
 June (જુન) અંગ્રેજી છઠો મહીનો.
 September (સપ્ટેમ્બર) અંગ્રેજી નવમો મહીનો.
 From October to January-અક્ટોબરથી જાન્યુઆરી.
 Runs into-વહે છે.
 Streams (સ્ટ્રીમઝ) ઝરા.
 Rivers (રિવર્ઝ) નદીઓ.
 Is collected (કલેક્ટેડ) એકઠું થાય છે.
 Through (થ્રુ) માં ચઢને.
 Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
 Wells (વેલ્ઝ) કુવા.
 Bathe (બેથ) નાહે છે.
 Wash (વૉશ) ધુએ છે.
 Purposes (પર્પોઝિસ) કામો.
 Fail (ફેઇલ) નથી આપતો.
 Dry up (ડ્રાઇ) સુકાઇ જાય છે.

Can not get-ને મળતું નથી.
Famine (ફેમિન) દુકાળ.

Twenty-fifth lesson (ટિવ
ન્ટ ફિક્થ લેસન) પચ્ચીસમો પાઠ.

Very well-બહુજી સારી રીતે.

What a bird thought
એક પક્ષીએ શું વિચાર્યું.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Lived (લિવ્ડ) રહેતું હતું.

World (વર્લ્ડ) દુનિઆ.

To me-મારા મનને.

Small (સ્મોલ) નાની.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

Made (મેઇડ) બનેલી. [બૂરો.

Pail-blue (પેઇલબ્લુ) શીકા

Shell (શેલ) કોટલું.

Nest (નેસ્ટ) માળો.

Needed (નીડેડ)ની જરૂર હતી.

Nor needed any other-
બીજાની જરૂર નહોતી.

Covered (કવર્ડ) ઢાંકાયેલો.

Fluttered (ફલટર્ડ) પાંખ ફફડાવી બહાર નીકળ્યું.

Could find (કુડ ફાઇન્ડ) શોધી શકું.

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Blind (બ્લાઇન્ડ) આંધળું.

at-last (એટ લાસ્ટ) આખરે.

Flew (ફ્લુ) ઉડ્યું.

Beyond (બીયોન્ડ) પેલી મેર.

Saw (સો) જોયું.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

Really (રિઅલિ) ખરેખરી રીતે.

Can you ?-શું તમે કહી શકશો ?

Twenty-sixth lesson
(ટવેન્ટિ સિક્સ્થ લેસન)

છવીસમો પાઠ.

Often (ઓફન) વારંવાર.

Therefore (થેરેફોર) તેટલા માટે.

Got (ગોટ) ઉઠ્યો.

Silversmith and the Bangle.

Silversmith (સિલ્વરસ્મિથ)
રૂપાનો ધાટ ધડનાર (સોની)

Bangle (બંગલ) બંગડી.

Dishonestly (ડિસઓનેસ્ટલિ)
અપ્રમાણિકપણાથી, ગેરવાજબી
રીતે.

Mix (મિક્સ) મેળવે છે.

Copper (કોપર) તાંબુ.

Ornaments (ઑર્નમેંટઝ)

ધરેણી; દાગીના.

Pure (પ્યુર) ચોખ્ખા.

Answered (એનસર્ડ) જુવાન
દીધો.

Loves (લવઝ) ચાહે છે.

Will behave (બીહેવ) વર્તણૂક,
ચાલીશ.

Honestly (ઑનેસ્ટલી) પ્રમા-
ણિકપણે.

Towards (ટાવર્ડઝ) તરફ.

Lit (લીટ) સળગાવ્યો.

Fire (ફાયર) દેવતા.

Heavy (હેવિ) ભારે.

Do not make-બનાવી નહીં.

Kept (કેપ્ટ) રાખ્યું.

Some of the silver-
થોડુંક રૂપું.

For himself (ફિમસેલ્ફ) પોતે
પોતાને માટે.

Could not sleep-ઉઘી શક્યો
નહીં; ઉઘ આવી નહીં.

Only (ઑન્લી) માત્ર.

Could think=વિચારી શકતો.

Wrong (રૉંગ) ખોટું કામ.

I have done wrong-મેં
ખોટું કામ કરીધું છે.

Without (ઉવિથાઉટ) વગર.

At last (ઑટલાસ્ટ) આખરે.

Got up (ગોટ અપ) ઉઠ્યો.

Took of (ટુક ઑફ) કાઢી.

Was sleeping (સ્લીપીંગ)
ઉઘતી હતી.

Some more=થોડુંક વધારે.

Mixed no copper=ત્રાંચુ
મેળવ્યું નહિ-મેગ કીધો નહિ.

Another (અનધર) બીજી.

Could sleep (સ્લીપ) જીવી
શક્યો.

Twenty-seventh lesson
(ટુવેન્ટિ સેવન્થ લેસન)

સત્તાવીસમો પાઠ.

Differ from (ડિફર) જુદા પડે છે.

Butterflies (બટરફ્લાઇઝ)
પતંગીઆ.

One another (અનધર) એક
બીજા.

Blacksmith (બ્લૅકસ્મિથ)
લુહાર.

Has made=કરીધું છે.

Have taken-લીધું છે.

Has been taken-લેવામાં
આવ્યું છે.

Has boiled (બોઇલ્ડ) કોકાળ્યો છે.
Almost (ઑલમોસ્ટ) લગભગ.
Of which (ઉવીચ) જેની.

Metals-Iron.

Metals (મેટલ્સ) ધાતુઓ.
Iron (આયર્ન) લોહ.
Copper (કોપર) તાંબુ.
Many others-બીજી ઘણી.
Some of these-આમાંની કેટલીક.
Lead (લેડ) સીયું.
Zinc (ઝિંક) જસત.
Some (સમ) કેટલીક.
Harder (હાર્ડર) વધારે સખ્ત.
Softer (સોફ્ટર) વધારે નરમ.
Shine (શાઇન) પ્રકાશે છે.
Brightly (બ્રાઇટલી) ચકચકીત રીતે.
Heavier (હેવીઅર) વધારે ભારે.
Hardest (હાર્ડેસ્ટ) સૌથી સખ્ત.
Have been mentioned (મેનશન્ડ)-ને વિશે કહેવામાં આવ્યું છે.
Softest (સોફ્ટેસ્ટ) સૌથી નરમ.
Heaviest (હેવીએસ્ટ) સૌથી ભારે.
Colour (કલર) રંગ.
Yellow (યેલો) પીળું.

Appear (એપીઅર) દેખાય છે.
Black (બ્લૅક) કાળા.
Are not rubbed-ધસીને સાફ કરવામાં-ઓપવામાં આવતાં નથી.
Bright (બ્રાઇટ) ચળકતાં.
Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.
Tools (ટુલ્સ) ઓગરો.
Steel (સ્ટીલ) પોલાદ.
Axes (એક્સિસ) કુહાડા.
Saws (સૉઝ) આરી.
Chisels (ચીઝલ્સ) સુતારની ફરસી.
Could not be built (બિલ્ટ) બાંધી શકાય નહીં.
Chairs (ચેઅર્સ) ખુરશીઓ.
Tables (ટેબલ્સ) મેજો.
Beds (બેડ્સ) પલંગો.
Trains (ટ્રેઇન્સ) આગગાડી.
Rails (રેઇલ્સ) પાટા.
Wheels (વ્હીલ્સ) પૈડાં.
Carriages (કૅરિજીસ) ગાડીઓ.
Swords (સૉર્ડ્ઝ) તરવારો.
Guns (ગન્સ) બંદુકો.
Soldiers (સોલ્ડર્ઝ) સીપાઇઓ.
Fight (ફાઇટ) લડે છે.

Twenty-eight lesson
(ટવેન્ટ એધટથ લેસન)

અક્ષવીસમો પાઠ.

Are said (સેડ) કહેવામાં આવે છે.

About (એબાઉટ) વિષે.

Story's begun-story is begun-વાર્તા શરૂ થઈ છે.

Own (ઓન) પોતાની.

One another's (ઉવન અન ધર્ઝ) એક બીજાની.

Can be-હોઈ શકે.

Where (કેવેહર) ક્યાં.

Where be found-તેને ક્યાં જડ્યું, માલમ પડ્યું.

Them all-તેઓ સઘળાની.

Reflections (રિફ્લેક્શન્ઝ)
ઓળા; પડછાયા.

People (પીપલ) લોકો.

Each (ઇચ) દરેક.

Country (કન્ટ્રી) દેશ.

Are said to have-ને વિષે કહેવાય છે.

Character (કેરેક્ટર) ગુણ, લક્ષણ.

Pathans (પથાન્ઝ) એક જાતના લોકો-પઠાણ.

Proud (પ્રાઉડ) મગર.

Afghans (અફઘાન્ઝ) અફઘાનિસ્તાનના લોકો.

Stubborn (સ્ટબર્ન) મમતી, જીદદી.

Baner (બેનર) દેશનું નામ છે.

Benrwalls (બેનર ઉવોલ્સ)
બાનરીઓ.

Foolish (ફૂલિશ) મૂર્ખ.

Tales (ટેઇલ્ઝ) વાર્તા.

Are told (ટોલ્ડ) કહેવામાં આવી છે.

Last (લાસ્ટ) છેલ્લા લોકો.

Holding (હોલ્ડિંગ) પકડીને.

Fingers (ફિંગર્ઝ) આંગળીઓ.

Mouth (માઉથ) મોં.

Looked (લુકડ) જોયું.

Vessel (વેસલ) વાસણ.

Full of (ફુલઓફ) ભરેલું.

Asking for (આસ્કિંગ ફૉર)
માંગતું.

Husband (હઝબન્ડ) ધણી.

Lying near (લાઇંગ નીઅર)
પાસે સુતેલો હતો.

Seeing (સીઇંગ) જોઇને.

Wife (ઉવાઇફ) સ્ત્રી.

Ugly (અગ્લિ) કદરૂપો.

Thief (થીફ) ચોર.

Will leap out બહાર કુદકો
મારશે.

Will kill (કિલ) મારી નાંખશે.

So saying (સેઈંગ) એમ કહીને.

Heavy (હેવિ) ભારે.

Stone (સ્ટોન) પથર.

Threw-નાંખ્યો.

Wishing (વિશિંગ) ઇચ્છીને.

Disturbed (ડિસ્ટર્બડ) હાલેલું.

Clever (ક્લેવર) હોશિયાર.

Has gone away-નાશી ગયોછે.

Will not trouble (ટ્રુબલ)
હેરાન કરશે નહીં.

House (હાઉસ) ઘર.

Again (અગેન) ફરીથી.

Twenty-ninth lesson

(ટવેન્ટિનાઈન્થ લેસન)

આગણત્રીશમો પાઠ.

Exploring (એક્સપ્લોરિંગ)

ખારીકાખતી તપાસ કરતો.

Catching (કેચિંગ) પકડતો.

May take (ટેક) લેઉં.

May have (મે હવે) બલે લે.

Are you going-તમે જાઓ છો.

Pretty (પ્રેટિ) સુંદર.

Maid (મેઇડ) કુમારિકા.

I'm going-I am going

હું જાઉં છું.

A-milking (મિલકિંગ) દૂધ
દોહવા.

Sir (સર) સાહેબ.

May I go with you-હું
તમારી સાથે આવું.

If you please-જો તમારી
મરજી હોય તો, જોવી તમારી
મરજી.

Kind sir (કાઇન્ડ સર) પ્યારા
સાહેબ.

What is your father-
તમારો બાપ શો ધંધો કરે છે.

Father'-father is-બાપ છે.

Farmer (ફાર્મર) ખેડુત.

What is your fortune-
(ફોર્ટ્યૂન) તમારી પાસે કેટલા
પૈસા છે.

Face (ફેઇસ) મોહોડું.

Fortune (ફોર્ટ્યૂન) પૈસો.

Can't marry-પરણી થકી શકી
નહીં.

No body (નો બોડી) કોઇએ નહીં.

Thirtieth lesson (ત્રિંએથ લેસન) ત્રીસમો પાઠ.

Neither (નીધર) બેમાંથી એકે નહીં.

Nor (નાર) અને નહિ.

Copper, Zinc, Brass,
and Bronze.

Copper (કોપર) ત્રાંબુ.

Zinc (ઝિંક) જસત.

Brass (બ્રાસ) પિત્તળ.

Bronze (બ્રોન્ઝ) કાંસુ.

Beautiful (બ્યુટિફુલ) સુંદર.

Red (રેડ) રાતો.

Can be polished (પોલિશ્ડ) ચકચકતો થઈ શકે.

Can be rubbed (રબ્બડ) ધસાધ શકે.

Bright (બ્રાઇટ) ચળકતો.

Hard (હાર્ડ) સખત.

Heavy (હેવિ) ભારે.

Lead (લેડ) સીસું.

It is neither so hard as iron nor so heavy as lead—તે લોહા જેટલું સખત નથી તેમ સીસા જેટલું ભારે નથી.

Coppersmiths (કોપરસ્મિથ્ઝ) કણસારા.

Can beat (બીટ) ટીપી શકે છે.

Hammers (હૅમર્સ) હથોડા.

Shape (શેષ્પ) આકાર.

Water pots (ઉવૉર પોટસ) ધડાઓ, દંગડાઓ, તાંબાકુંડીઓ, વગેરે.

Cooking pots (કુકિંગ પોટસ) રાંધવાના વાસણો.

Are made—બનાવવામાં આવે છે.

Metal (મેટલ) ધાતુ.

We have not mentioned—જેને વિષે આપણે કહ્યું નથી.

Before (બીફોર) અગાઉ.

Almost white—લગભગ સફેદ.

Mixture (મિક્ચર) મિશ્ર ધાતુ.

Are melted (મેલટેડ) પીગળાવવામાં આવે છે.

To gether (ગેધર) સાથે.

In this way—આ રીતે.

Yellow (યેલો) વીળો.

Almost (ઓલ્મોસ્ટ) લગભગ.

Vessels (વેસલ્ઝ) વાસણો.

Kinds (કાઇન્ડ્ઝ) જાત.

Shapes (શેષ્પ્ઝ) ધાટો.

Lamps (લેમ્પ્ઝ) દીવા.

Useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Things (થિંગ્સ) ચીજો.

Tin (ટિન) કલાષ.

Brown (બ્રાઉન) ભૂરો; બદામી.

Quarter-anna (ક્વાર્ટર આના)

દોઢીયું; સવાકો.

Half-anna pieces (હાફ

આના પીસિસ) અઢીકા, ઢાંચુ.

Pies (પાઇઝ) પઇઓ.

(It is) useful (યુસફુલ) ઉપયોગી.

Bells (બેલ્સ) ઘંટો.

Was used (વઝઝડ) વાપરવામાં

આવી હતી.

Guns (ગન્ઝ) બંદુકો.

Cannon (કનન) તોપ.

Iron (આર્થન) લોહું.

Steel (સ્ટીલ) પોલાદ.

Thirty-first lesson (થર્ટી

ફર્સ્ટ લેસન) એકત્રીસમો પાઠ.

Misers (માઇઝર્સ) કંબુસો.

Generally (જનરલ્લી) ઘણું કરીને.

Famine (ફામિન) દુકાળ.

Rains fall=વરસાદ ધણો ઓછો

પડે છે.

Cook (કુક) રાંધે છે.

Fires (ફાયર્ઝ) દેવતા.

Charcoal (ચારકોલ) લાકડાના
કોયલા.

All day=આખો દિવસ.

All night=આખી રાત.

Butterfly (બટરફ્લાઇ) પતંગિયું.

Fluttered(ફલ્ટર્ડ)પાંખ ફફડાવી.

Next day (નેક્સ્ટ ડે) બીજો
દીવસે.

Beyond (બીયોન્ડ) પેલી મેર.

Poor men have few rup-
ees=ગરીબ માણસો પાસે રૂપીઆ
હોતા નથી-ભાગ્યેજ હોય છે.

Many (મની) ઘણા.

A few (ફ્યુ) થોડા.

Fortunes (ફોર્ટ્યુન્સ) પૈસા.

Great good fortune=ઘણુંજ
સારું નસીબ.

Ever (એવર) કદી.

On and on=આગળ ને આગળ.

Please (પ્લીઝ) મહેરબાની કરીને.

The story of Aladdin.

Story (સ્ટોરી) વાર્તા.

Aladdin (અલાદિન) અલાદિન.

Tailor (ટેલર) દરજી.

Lived (લિવ્ડ) રહેતો હતો.

Pekin (પેકિન) ચીનની રાજધાની.

Was twelve years old—
બાર વર્ષનો થયો.

Died (ડાઇડ) મરી ગયો.

Loved (લવ્ડ) આહતી.

Worked (ઉવર્કડ) મહેનત કરતી.

Industriously (ઇન્ડસ્ટ્રિઅસ-
સલિ) ધણી ઉદ્યોગથી-ભારે.

To get bread (પોતાનું)
ગુજરાન ચલાવવાને.

Did not behave (બીહેઇવ)
ચાલતો નહિ; વર્તતો નહિ.

Industrious (ઇન્ડસ્ટ્રિઅસ)
ઉદ્યોગી.

Did not help-મદદ આપતો
કરતો નહિ.

Played (પ્લેડ) રમ્યા કરતો.

Streets (સ્ટ્રીટ્ઝ) મહોલ્લાઓ.

Was playing (પ્લેઇંગ) રમતો
હતો.

Stopped (સ્ટૉપ્ડ) થોભ્યો; અટક્યો.

Looked (લૂકડ) જોયું.

Indian (ઇન્ડિઅન) હિંદુસ્તાનનો.

Magician (મેજીશિયન) જાદુગર.

Wished (ઉવિશ્ડ) ઇચ્છ્યું.

To use (યુઝ) ઉપયોગ કરવો.

To work magic (મેજીક)
જાદુઈ કામ કરવાને.

Therefore (થેરફોર) બેટલા માટે.

Is dead (ડીડ) મરી ગયો છે.

Talked (ટૉકડ) વાત કીધી.

Promised (પ્રોમિસડ) વચન
આપ્યું.

Merchant (મર્ચન્ટ) વેપારી.

Seemed (સીમ્ડ) લાગ્યું; દેખાડ્યું.

New clothes (ન્યુ ક્લોથ્ઝ)
નવા કપડાં.

Became (બીકેઇમ) થયો.

Set out-નીકળ્યાં.

For a long walk-લંબાણ
ચાલવાને.

Walked far=લાંબે ગયાં.

Further (ફાર્થર) વધારે દુર.

Patient (પેશન્ટ) ધીરજવાળો.

Be patient-ધીરજ ધર.

Shall have-મળશે.

Reward (રિવૉર્ડ) બદલો.

Shall soon come-થોડીવારમાં
આવી પહોંચ્યું.

Garden (ગાર્ડન) વાડી.

Went on and on—આગળ
ને આગળ ચલયા.

Thirty— second lesson
(થર્ટીસેકન્ડ લેસન) ત્રીસમો પાઠ.

The Sun is gone
down.

Sun (સન) સૂર્ય.
Is gone down—આથમી ગયા.
છે; અસ્ત પામ્યો છે.

Moon's—Moon is—ચંદ્રમાં છે.

Sky (સ્કાઇ) આકાશ.

Will come up—ઉપર આવશે.

Moon be laid by—પાછળ
થુકી દેવાશે.

Flower (ફ્લાવર) ફુલ.

Is asleep (એસ્લીપ) નમી ગયું છે.

It is not dead—મરી ગયું નથી.

Morning (મોર્નિંગ) સહવાર.

Will lift its head—તે ટટાર
જશે.

Winter (વિન્ટર) શિયાળો.

Will die—મરી જશે.

Will hide—સંતાઈ જશે; છુપાઈ
જશે.

Only (ઓન્લી) માત્ર.

Frost (ફ્રોસ્ટ) ઢીમ.

Snow (સ્નો) બરફ.

Sure is summer—ઉંઢાળો.
નક્કી આવવાનો છે.

Sure is the sun=સૂર્ય નક્કી
કરવાનો છે.

Run away—દુર જાય છે.

Thirty—third lesson (થર્ટી-
થર્ડ લેસન) ત્રીસમો પાઠ

Such as (સચ એઝ) જેવા.

Naughty (નાટિ) ખરાબ; તોફાની.

Scotland (સ્કોટલેન્ડ) દેશનું
નામ છે.

Are not loved=ના ઉપર
કોઈ પ્રીતિ રાખતું નથી; ને કોઈ
ચ્હાતું નથી.

Sarees (સારીઝ) સાડીઓ.

Pretty (પ્રેટિ) સુંદર; દેખાવડી.

Tools (ટુલઝ) ઓગરો.

Axes (એક્સિઝ) કુહાડા-ચાંસળી.

Saws (સૉઝ) આરી.

Indian people(ઇન્ડિયન પીપલ)
હિંદુસ્તાનના લોક.

Sometimes (સમટાઇમ્ઝ) કોઈ
કોઈ વખત.

Always (ઑલ્વેઝ) હંમેશાં.
Tusks (ટસ્ક્સ) દંતશુળ.

Precious metals.

Precious (પ્રેશયશ) મૂલ્યવાન;
 કિંમતી.

Metals (મેટલ્સ) ધાતુઓ.

Silver (સિલ્વર) રૂપું.

Whitest (ઉવાહૃટેસ્ટ) સૌથી
 સફેદ.

Rust (રસ્ટ) કાટ ચઢે છે.

Air (એઅર) હવા.

Green (ગ્રીન) હીલું.

Gray (ગ્રે) ઘેરા કાળા; કાળાશ
 પડતાં રંગનું.

Does not rust=કટાતું નથી.

For making=બનાવવામાં.

Ornaments (ઑર્નેમેન્ટ્સ)
 હાગીના, ધરેણું.

Bangles (બેન્ગલ્સ) બંગડીઓ.

Rings (રિંગ્સ) વીંટીઓ.

Earrings (ઈરરિંગ્સ) ઝેરીંગા;
 કાનમાં જે લટકતું ધરેણું પહેરે છે તે.

Are ornamented (ઑર્નેમેન્ટેડ)
 સુશોભિત કરવામાં આવે છે.

Rubies (રૂબીઝ) માથુંકો.

Diamonds (ડાયમન્ડ્સ) હીરા.

Emereds (એમેરેલ્ડ્સ) પખા;
 એક જાતના મૂલ્યવાન હીરા.

Are used (યુઝડ) વપરાય છે.

Money (મની) પૈસા.

Silver (સિલ્વર) રૂપાના.

Coins (કોઈન્સ) સિક્કા.

Rupees (રૂપીઝ) રૂપીઆ.

Half-rupees (હાફ રૂપીઝ)
 અડધા.

Quarter-rupees (ક્વાર્ટર રૂપીઝ)
 પાવલીઓ.

Two anna pieces (ટુ આન્ના
 પીસીઝ) બે આનીઓ.

In most countries=ધણાખરા)
 દેશોમાં.

Gold (ગોલ્ડ) સોનાના.

Sovereign (સોવરિન) એક
 જાતનો પંદર રૂપીઆની કિંમતનો
 સિક્કો.

Half-sovereign = અડધો
 સોનાનો સિક્કો.

Value (વેલ્યુ) કિંમત.

Ladies (લેડીઝ) સ્ત્રીઓ.

Wear (વેઅર) પહેરે છે.

Are mixed=તેઓમાં મેળવણી
 કરવામાં આવે છે.

Harder (હાર્ડર) વધારે સખત.
This makes them harder=

આથી તેઓ વધારે સખત બને છે.

Government (ગવર્નમેન્ટ)

સરકાર.

Office (ઓફીસ) સરકારી કારખાનું.

Is called (કૉલ્ડ) ને કહે છે.

Mint (મિન્ટ) ટંકશાળ.

Round (રાઉન્ડ) ગોળ.

Size (સાઇઝ) બાજુ.

Weight (વેઇટ) વજન.

Head (હેડ) ડોકું.

Side (સાઇડ) કદ.

English (ઇંગ્લીશ) અંગ્રેજી.

Differ (ડિફર) જુદા પડે છે.

From one another = એક
બીજીથી.

Appears (અપિઅર્સ) દેખાય છે.

Formerly (ફોર્મર્લી) અગાઉ.

Leather (લેધર) ચામડું.

Cowries (કોરિસ) કોડીઓ.

Thirty-fourth lesson (થર્ટી

ફોર્થ લેસન) ચોતીસમો પાઠ.

Richest (રિચેસ્ટ) સૌથી

પૈસાદાર.

Idlest (આઇડલેસ્ટ) સૌથી
આળસુ.

Most naughty (મૉસ્ટ નૉટી)
સૌથી ખરાબ-લૂચ્ચો.

Taj Mahal (ટાજ મહાલ)
શાહજહાં નામના મુગલ બાદશાહે
પોતાની બેગમ ઉપર બંધાવેલી
મહાન ઈમારત; (કબર)

Most beautiful (મ્યુટિફુલ)
ધણાંજ સુંદર; બપકાદાર.

Perhaps (પરહેપ્સ) કદાચ.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

Took hold of= ઝાલી, પકડી.

Took up= લીધો.

Took out= બહાર કાઢી

To pull up (પુલ) ઉખેડી નાંખવું.

One after another = એક
પાછળ એક.

Failed (ફેઇલ્ડ) ચૂક્યા.

Question (કવેશ્ચન) સવાલ; પ્રશ્ન.

Through (થ્રુ) માં થઇને.

Put on (પુટ ઓન) પહેરીએ
છીએ.

Put out (પુટ આઉટ) હેલવી
નાખીએ છીએ.

Howled (હાઉલ્ડ) બૂમ પાડી.

At-once (એટલે-સ) એકદમ.
 Relations (રીલેશન્સ) સગાંવહાલાં.
 Came out (કેમ્) આઉટ) બહાર
 આવ્યાં.

The Story of Aladdin II.

અલાદિનની વાર્તા-ભાગ બીજો.
 At last (એટલાસ્ટ) આખરે.
 Magician (મેજીસીયન) જાદુગર.
 Stopped (સ્ટોપ્ડ) થોભ્યો; અટક્યો.
 End (એન્ડ) અંત; છેડો.
 This is the end of our
 walk-આટલેથી આપણા ચાલ-
 વાનો છેડો આવ્યો.
 Gathered (ગેઠર્ડ) એકઠી કીધી.
 Dry (ડ્રી) સુકી.
 Sticks (સ્ટિક્સ) લાકડીઓ.
 Lit (લિટ) સળગાવ્યો.
 Fire (ફાયર) દેવતા.
 Had burnt up well-સારી
 રીતે સળગ્યો.
 Powder (પાઉડર) ભૂકો.
 Certain (સર્ટન) ચોક્કસ.
 Magic (મેજીક) જાદુઈ; જાદુ
 સંબંધી.
 Words (વર્ડ્સ) શબ્દો.

Immediately (ઇમ્મિડિએટલી)
 તરતજ.
 Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
 Opened (ઓપન્ડ) ઉઘડી ગઇ.
 Appeared (એપીઅર્ડ) માલમ
 પડ્યું; દેખાયો.
 Stone (સ્ટોન) પથર.
 Brass ring (બ્રાસ રિંગ) પિત્ત-
 ભની કડી.
 Fixed (ફિક્સ્ડ) જડેલી.
 Was very much afraid-
 ધણેજ ખુદીધો-ગભરાયો.
 Wished (વિશ્ડ) ઇચ્છ્યું.
 To run away-નાશી જવાને.
 Obey me (ઓબે મે) હું કહું
 તેમ કર.
 Richest (રિચેસ્ટ) સૌથી પૈસાદાર
 Great riches-પુષ્કળ પૈસો.
 Can carry away-લઇ જઈ
 શકશે.
 Take hold of-લે પકડ.
 Lift up the stone - પથર
 ઉચક.
 Obeyed (ઓબેઇડ) તાબે થયો;
 કહ્યું તેમ કીધું.
 Had lifted (હિફ્ટેડ) ઉચક્યા.

Bottom (બોટમ) તળીયું.
 Steps (સ્ટેપ્સ) પગથીયાં.
 Still farther=એથી નીચે.
 Go down the steps=પગ-
 થીએ ઉતર.
 Rusty (રસ્ટી) કટાણ ગયલું.
 Iron door=લોહાનું બારણું.
 Through (થ્રુ)—માં થઇને.
 Halls (હોલ્સ) દીવાનખાના.
 Such as (સચ એઝ) જેવા.
 Palaces (પેલેસિઝ) મહેલો.
 One after another—એક
 પછી એક.
 Garden (ગાર્ડન) વાડી.
 Temple (ટેમ્પલ) દેહરં.
 Is burning (અર્નિંગ) બળે છે.
 Brass lamp (બ્રાસ લેમ્પ)
 પિત્તળનો દિવો.
 Put out the lamp—દીવો
 હોલવજે.
 Oil (ઓઇલ) તેલ.
 Hide (હાઇડ) સંતાડજે.
 Come quickly back—ઝડપથી.
 પાછો આવજે.
 Took out—કાઢી.

Copper ring (કોપર રિંગ)
 તાંબાની વીંટી.
 Put on (પુટ ઓન) પહેરાવી.
 Finger (ફિંગર) આંગળી.
 Will protect (વિપ્રોટેક્ટ) બચાવ
 કરશે.
 Dangers (ડેન્જર્સ) ભય.
 Growing (ગ્રોઇંગ) ઉગતા; ઉગેલા.
 Wondered (ઉવન્ડર્ડ) આશ્ચર્ય
 પામ્યો.
 Cherries (ચેરિઝ) એક ભતના
 ફળ.
 Oranges (ઓરેન્જસ) નારંગી.
 Stones (સ્ટોન્સ) જવાહીરો.
 Different (ડિફરન્ટ) જુદાજુદા.
 Colours (કલર્સ) રંગ.
 Shone (શોન) પ્રકાશતા.
 Brightly (બ્રાઇટલિ) ચક્રચકિત.
 રીતે.
 Quickly (ક્વીકલિ) તરતજ.
 Filled (ફિલ્ડ) ભર્યા.
 Pockets (પોકેટ્સ) ગજવાં.
 Help me—મને મદદ કર.
 To the top of the steps—
 સીડીને મથાળે.
 Stubborn (સ્ટબર્ન) મમતી; જદા

Refused (રીફ્યુસ્ડ) ના પાડી.
Became very angry-ખણેજ
 ગુસ્સે થયો.

Leapt back-પાછો દેવાઇ ગયો.
Was shut up-ગોંધાયો.
Dark (ડાર્ક) અંધારા.
Hole (હોલ) ખાડા.

Thirty-fifth lesson (થર્ટી
 રીફ્થ લેઝન) પાંત્રીસમો પાઠ.
Between (બીટવીન) વચ્ચે.
Every where (એવરિવેહર)
 દરેક ઠેકાણે.

A nursery rhyme (નર્સરિ
 રાઇમ) હાલરડું.

A sailing (સેઇલિંગ) હંકારાતું.
Sea (સી) દરિયો.

Was laden (લેઇડન) લીધેલું
 હતું.

Pretty (પ્રિટી) સુંદર.

Things થિંગ્સ ચીજો.

Sugar (સ્યૂગર) ખાંડ.

Cabin (કેબિન) કેબીન, વહાણમાં
 સુવા બેસવાની ઓરડી.

Apples (એપલ્સ) સેઅફળ.

Hold (હોલ્ડ) કોઠાર.

Sails (સેઇલ્સ) સડો.

Silk (સિલ્ક) રેશમ.

Masts (માસ્ટ્સ) ડોલ.

Made of gold-સોનાના બનાવેલા.

Four and twenty-ચોવીસ.

Sailors (સેઇલર્સ) ખલાસીઓ.

Stood (સ્ટુડ) ઉભા હતા.

Decks (ડેક્સ) તુતક.

Mice (માઇસ) ઉંદરો.

Chains (ચેઇન્સ) સાંકળો.

Necks (નેક્સ) ગરદન; ડોક.

Captain (કેપ્ટન) કપ્તાન, ટોડેલ.

Jacket (જેકેટ) કુડબું; બદન.

Back (બેક) પીઠ.

Began to move-ચાલવા માંડ્યું.

Quack (ક્વેક) બતકનું બોલવું.

Thirty-sixth lesson (થર્ટી
 સિક્સથ લેસન) છત્રીસમો પાઠ.

To do so-એ પ્રમાણે કરવાને.

Must (મસ્ટ) જોઇએ.

Must obey-તાબે થવું જોઇએ.

One (વન) એક.

A large one-મોટી.

A small one-મોટી.

The Clock.

Clock (ક્લૉક) ઘડીઆળ.

Can you tell the time
by it—તેમાંથી તમે વખત કાઢી
સકશો.

First (ફર્સ્ટ) પહેલો.

Must learn (લર્ન) શીખવું
જોઈએ.

Figures (ફીગર્સ) આંકડા.

Dial (ડાઇઅલ) ચાંદો.

Clock face (ક્લૉક ફેસ)ચાંદો.

Hands (હૅન્ડ્ઝ) કાંટા.

Long hand (લૉન્ગ હૅન્ડ)
લાંબો કાંટો.

Short hand (શૉર્ટ હૅન્ડ)
ડુંકો કાંટો.

Minute hand (મિનિટ હૅન્ડ)
મિનિટ કાંટો.

Round (રાઉન્ડ) આસપાસ.

Hour hand (અવર હૅન્ડ)
કલાક કાંટો.

Strike (સ્ટ્રાઇક) વાગે છે.

Pointing (પોઇન્ટિંગ) બતાવતાં.

Number (નમ્બર) સંખ્યા.

To tell the time—વખત કહેવાને

Minute (મિનિટ) મિનિટ.

Have passed—યઈ ગય.

Since (સિન્સ) જ્યારથી.

The clock struck-ઘડીયાલમાં
વાગ્યા.

Last (લાસ્ટ) છેલ્લી વખતે.

Will strike (સ્ટ્રાઇક) વાગશે..

Next (નેક્સ્ટ) હવે પછી.

Will be (હવિલખી) હોશે.

Twelve O'clock (ટવેલ્વ
ઓક્લૉક) બાર વાગે.

Really (રીઅલિ) ખરેખર.

Middle (મિડલ) મધ્ય ભાગ.

Therefore (થેરફોર) તેટલા માટે.

Midnight (મિડનાઇટ) મધરાત.

Mid-day (મિડડે) બપોર.

Noon (તુન) બપોર.

Divides (ડિવાઇડ્ઝ)—થી ભાગ
થાય છે.

Parts (પાર્ટ્ઝ) ભાગ.

Morning (મોનિંગ) સહવાર.

Forenoon (ફોરતુન) બપોરની
આગમ્યનો વખત.

After-noon (આફ્ટરતુન) બપોર
પછીનો વખત.

Evening (ઇવનિંગ) સાંજ.

Sixty (સિક્સટિ) સાઠ.

Week (ક્રિક) અઠવાડિયું.

Thirty seventh lesson(થ-
ટિસેવન્થ લેસન) સાડત્રીસમો પાઠ.

None but idle boys will
play=સુસ્ત છોકરા શિવાય
બીજા રમે નહિ.

But (બટ) શિવાય.

No body but you=તમારા
શિવાય કોઈ નહિ.

A Song.

Song (સૉન્ગ) ગીત.

Under (અન્ડર) નીચે.

Green wood (ગ્રીન ઉવુડ)
એક જાતનું ઝાડ.

To lie (લાઇ) પડી રહેવું.

(To) turn (ટર્ન) ફેરવવો.

Merry (મેરી) આનંદી.

Note (નોટ) અવાજ; સૂર.

Sweet (સ્વીટ) મધુર; મિઠો.

Throat (થ્રોટ) ગળું.

Hither (હિઠર) આ જગ્યાએ;
અહીં.

Enemy (એનિમિ) દુસ્મન.

Winter (વિન્ટર) શિયાળો.

Rough (રફ) અતિશય થંડી;
તોફાની.

Weather (વેધર) હવા.

Doth (ડથ) doesનું ક્વીતામાં
વપરાતું રૂપ.

Shun (શન) દૂર કરવો.

Sun (સન) તડકો.

Seeking (સીકિંગ) શોધતો.

Food (ફુડ) ખોરાક.

Pleased (પ્લીઝડ) ખુશી થયેલો.

What (વૉટ) જે-તે.

Thirty-eighth lesson(થર્ટી
એઇટથ લેસન) આડત્રીસમો પાઠ.

He found himself late-
તેણે માલમ પડ્યું કે હું મોડો
આવ્યો.

Found themselves with-
out food=લાગ્યું કે ખોરાક
મળતો નથી.

Found himself troubled
with=જાણ્યું કે મને હેરાન કરે છે

Found itself far=જાણ્યું કે
દૂર છું.

Quite (ક્વાઇટ) છેક.

Quite as=તેટલેજ.

Quite full-તદન-તમામ ભરેલી.

Basket was quite full=
ટોપલી પૂરેપૂરી ભરેલી હતી.

Why he needed him=શા

કાણુથી તેની જરૂર હતી.

Had grown=ઉંચે ઉગ્યા.

Began (બીગન) જણાવા લાગ્યા.

Great value=મૂલ્ય કિંમતી.

Live on=ખાઈ જીવે છે.

To live on the money

=પૈસાવડે જીવે છે.

Can live on=ચુજરાન ચલાવી શકશે.

Four annas to day=દરરોજ

ચાર આનામાં.

As soon as=જેવું કે-તરતજ.

The Story of

Aladdin III.

Found himself = પોતાને

માલમ પડ્યું-લાગ્યું.

Buried (બેરિડ) પુરાયલા.

Alive (એલાઇવ) જીવતો.

Was very much afraid=

ધણે બહીધો-ગભરાયો.

Shouted (શાઉટેડ) બૂમ પાડી.

Wept (ઉવેપ્ટ) રડ્યો.

Was quite tired=છેક થાકી ગયો.

Steps (સ્ટેપ્સ) પગથીયાં.

Waited (ઉવેઇટેડ) રાહ જોઈ.

Death (ડેથ) મોત.

Without (વિથાઉટ) વગર.

Foud (ફુડ) ખોરાક.

Thought (થોટ) વિચાર્યું.

Shall surely die=હું અશ્વિત

મરી જમશ.

Putting (પુટિંગ) નેડીને.

To pray (પ્રે) પ્રાર્થના કરવી.

Rubbed (રબ્ડ) ધસી.

Immediately (ઇમ્મીડિએટલિ)

તરતજ.

Ugly (અગ્નિ) કદરૂપો.

Jin (જિન) જીન.

Appeared (એપીઅર્ડ) પ્રગટયો.

Very much afraid=ધણે

બહીધો.

Slave (સ્લેઇવ) ગુલામ.

Servants (સર્વન્ટ્સ) નોકરો.

Will obey-તાબે થશે.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમો.

Take out-બહાર કાઢ.

As soon as he has said

this=જેવું તેણે આ પ્રમાણે

કહ્યું કે તરતજ.

Found himself=આવી પડ્યો.

Had appeared=પ્રગટ થયો

હતો.

Cave (કેવ) ગુફા.
 Therefore (ધેરફેર) તેટલા માટે
 Did not rub-ધસી નહીં.
 Stones (સ્ટોન્સ) પથરા-
 જવાહીરો.
 Magic (મેજિક) જાદુ.
 Garden (ગાર્ડન) વાડી.
 Really (રિઅલિ) ખરેખર.
 Rubbies (રૂબીઝ) માણેક.
 Diamonds (ડાયમન્ડઝ) હીરા.
 Emeralds (એમરલ્ડઝ) પાના;
 નીલમ.
 Of great value-ભારે કિંમત-
 તના; ધણાંજ કિંમતી.
 Value (વેલ્યુ) કિંમત.
 Beautiful (બ્યુટિફુલ) સુંદર.
 Glass (ગ્લાસ) કાચ.
 Thought (થોટ) વિચાર્યું.
 This was a good price-
 આ સારી કિંમત છે.
 Lived on-ગુજરાન ચલાવ્યું.
 Money (મનિ) પૈસા.
 For about a month-એક
 મહીના સુધી.
 At the end of this time
 આ વખત પછી.

Will clean (ક્લીન) સાફ કરીશ.
 Will polish (પોલિશ) માણસ.
 It will bring a higher
 price-એની વધારે કિંમત
 ઉપજશે.
 Feast (ફેસ્ટ) ખાનું.
 Fit for (ફિટફોર) લાયકનું.
 Wished (વિશ્ડ) ઇચ્છ્યું.
 To marry (મેરિ) પરણવાને.
 Emperor (એમ્પરર) આદર્શાહ;
 શહેનશાહ.
 Lesson (લેસન) પાઠ.
 Will read (રીડ) વાંચશે.

Thirty-ninth lesson (થર્ટી
 નાઈનથ લેશન) ઓગણચાલી-
 શમે પાઠ.

A Bengali nursery rhyme.

End with-છેડે બોલે છે.
 Rhyme=કવિતા.
 Endth=ends-ફરી થાય છે.
 Natia-thorn-ન્યાત્યા ઝાડનો
 કાંટો.
 Withereth-withers (ઉવિ-
 ધરેથ) કરમાઇ જાય છે.

Browse (બ્રાઉસ) ચરવું.
Neat herd (નીટહર્ડ) ગોવાળ.
Tend (ટેન્ડ) ની બરદાસ કરવી.
Daughter-in law (ડાટર-ઇન-લો) છોકરાની વહુ.
Ant (આન્ટ) કીડી.
Bite (બાઇટ) કરડવું.
Koot (કુટ) એક જાતનો અવાજનો શબ્દ.

Fortieth lesson (ફોર્ટીએથ લેસન) ચાલીસમો પાઠ.

The Elephant.

Elephant (એલીફન્ટ) હાથી.
Animals (એનિમલ્સ) પ્રાણી.
Such as (સચ ઍઝ) જેવાં.
Lions (લાયન્સ) સિંહ.
Jackals (જૅકલ્સ) શિયાળ.
Sheep (શીપ) મેઢાં.
Land (લૅન્ડ) પૃથ્વીપર રહેનારાં.
Because (બીકૉઝ) કારણ કે.
Whales (હવેઇલ્સ) મગરો, મગરમચ્છ.
Live (લિવ) રહે છે.
Frogs (ફ્રોગ્ઝ) દેડકા.
Partly (પાર્ટલિ) કંઈક

Differs (ડિફર્ઝ) જુદુ પડે છે.
In having a trunk—સૂંઢ હોવાથી.
Really (રીઅલિ) ખરેખર.
Nostrils (નોસ્ટ્રિલ્ઝ) નસ્કોર.
Open (ઓપન) ખુલે છે.
Something (સમથિંગ) કંઈ.
Finger (ફિંગર) આંગળી.
Uses (યૂઝિઝ) ઉપયોગ કરે છે.
Several (સેવરલ) ઘણીક જુદી જુદી.
Gathers (ગેથર્ઝ) એકઠાં કરે છે.
Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.
Branches (બ્રાન્ચિઝ) ડાળીઓ.
Grass (ગ્રાસ) ઘાસ.
Ground (ગ્રાઉન્ડ) જમીન.
Mouth (માઉથ) મોં.
Sometimes (સમટાઇમ્ઝ) કોઇ કોઇ વાર.
It is hot—તાપ પડે.
Body (બોડિ) શરીર.
Can pick up—ઉંચકી શકે છે.
Smallest (સ્મૅલેસ્ટ) નાનામાં નાની.
Coins (કોઇન્ઝ) સિકકા.
Tusks (ટસ્કઝ) દંતુશલ, મોટા દંત.

Teeth (ટીથ) દાંતો.
Fighting (ફાઈટિંગ) લડવામાં.
Digging (ડિગિંગ) ખોદવાને.
Roots (રૂટઝ) મૂળિયાં.
Ivory (આઇવરી) હાથી.
Can be polished (પૉલિશ્ડ) સાફ બનાવી ચકચકીત થઇ શકે.
Beautifully (બ્યુટિફુલિ) સુંદર રીતે.
Therefore (થેરફોર) તેટલા માટે.
For making=બનાવવામાં.
Ornaments(ઓર્નમેન્ટઝ) ધરેણું.
Palaces (પેલેસિઝ) મહેલો.
Chairs (ચેઅર્સ) ખુરશીઓ.
Tables (ટેબલઝ) મેજો.
Made of ivory=હાથીદાંતની બનાવેલી.
Intelligent (ઇન્ટેલીજેન્ટ) બુદ્ધિ-વાન, અકકલબાજ.
Can be taught (ટૉટ) શીખવી શકાય.
Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.
People (પીપલ) લોકો.
Trouble (ટ્રાબલ) મહેનત.
To catch (કૅચ) પકડવાને.
Alive (એલાઇવ) જીવતા.

Driving (ડ્રાઇવિંગ) હાંકી જવાની.
Wild (વાઇલ્ડ) જંગલી; વગર પળેલાં.
Kedda (કેડા) ધરવાનો વાડો.
Enclosure (એનક્લોઝર) વાડો.
Fence (ફેન્સ) વાડ.
Picture (પિક્ચર) ચિત્ર; છબી.
Herd (હર્ડ) ટોળું.
Inside (ઇનસાઇડ) અંદરની બાજુએ.
Out side(આઉટસાઇડ) બહારની બાજુએ.
Hind (હાઇન્ડ) પાછલા.
Have tied (ટાઇડ) બાંધેલા.
Timber-yard (ટિમ્બર યાર્ડ) ઇમારતી લાકડાનો ભરેલો વાડો.
Burma (બર્મા) બ્રહ્મદેશ.
Is carrying (કેરિંગ) લઇ જાય છે.
Has taken up=ઉંચક્યો છે.
Log (લૉગ) કકડો.
Holds (હોલ્ડઝ) પકડી રાખે છે.
Certain (સર્ટન) અમુક.

Fortyfirst lesson.

The Story of Aladdin IV

અલાદિનની વાત ૪.

Story (સ્ટોરિ) વાત.

Emperor (એમપરર) શહેનશાહ.

Marry (મેરિ) પરણવું.

Must build=બાંધવો જોઈએ.

Replied (રિપ્લાઇડ) જવાબ દીધો.

Beautiful (બ્યુટિફુલ) સુંદર.

Purpose (પરપઝ) કારણ.

Maidan (મેડાન) મેદાન.

Opposite (ઍપોઝિટ) સામે.

Consented (કનસેન્ટેડ) હા કહી.

Rubbed (રબ્ડ) ધસ્યો.

Immediately (ઇમ્મીડિએટલિ) તરતજ.

Appeared (એપીઅર્ડ) દેખાવ દીધો.

Surely (સ્યુરલિ) બેશક.

Answered (ઍન્સર્ડ) જવાબ દીધો.

Wide (ક્રિવાઇડ) પહોળો.

Single (સિંગલ) એકજ.

Windows (ક્રિવિન્ડોઝ) બારીઓ.

Ornamented (ઍરનેમેન્ટેડ) શણગારેલી.

Precious (પ્રેશ્યસ) અમુલ્ય, કિંમતી.

Precious stone=જવાહીરો.

Leave (લિવ) રહેવા દેજો.

Unfinished (અનફીનિશ્ડ) અધૂરી.

Next morning=બીજી સહવારે.

Got up=ઊઠ્યો.

Wondered (ક્રિવન્ડર્ડ) અજાણ થયા.

To fetch (ફેચ) જઈને બોલાવવાને.

Marble (માર્બલ) આરસપહાણ.

Taj Mahal (તાજમહાલ) તાજ મહાલ.

Agra (આગ્રા) આગ્રા શહેર.

Every where (એવરિથ્રેવર) બધે.

Coloured (કલર્ડ) રંગબેરંગી.

Jama Masjid (જામામસજિદ) જામામસજિદ.

Emeralds (એમરેલ્ડઝ) પાના, લીલમો.

Rubies (રુબિઝ) માણુકો.

Diamonds (ડાયમન્ડઝ) હીરા.

Found (ફાઉન્ડ) મળ્યો.

Your Majesty (યોર મેજેસ્ટી) તમે મહારાજ.

Happy (હૃપિ) ઠીક, સારો.

Thought (થોટ) વિચાર.

Treasury (ટ્રેઝરી) ત્રીજેરી;
ખજાનો, ભંડાર.

Shall finish=પુરી કરશે.

Princess (પ્રિન્સેસ) શાહનંદી.

Wife (કિવાઈફ) ધણિઆણી.

Forty second lesson.

A tree=એક ઝાડ

Prevented (પ્રિવેન્ટેડ) અટ-
કાવ્યો.

From getting out=બહાર
આવતાં.

From troubling=હેરાન કરતાં.

A number of=સંખ્યાબંધ.

Tree (ટ્રી) ઝાડ.

Here is=આ રહ્યું.

Picture (પિક્ચર) ચિત્ર.

Parts (પાર્ટ્સ) ભાગો.

Roots (રૂટ્સ) મુળિઆ.

Trunk (ટ્રંક) થડ.

Branches (બ્રાન્ચિઝ) ડાળીઓ.

Leaves (લીવ્ઝ) પાંદડાં.

Flowers (ફ્લાવર્ઝ) ફુલ.

Fruit (ફ્રુટ) ફળ.

Upright (અપરાઇટ) સીધું;
ટટાર.

Fix (ફિક્સ) ચોંટાડે છે.

Firmly (ફર્મલિ) સઠ્ઠડ.

Prevent (પ્રિવેન્ટ) અટકાવે છે.

Blowing down (બ્લોઇંગ)
ઉખેડી નાંખવું.

Body (બોડિ) મુખ્યભાગ.

Twigs (ટવિગ્ઝ) નાની ડાંખ-
ળીઓ.

Useful (યુઝફુલ) ઉપયોગી.

Animals (અનિમલ્ઝ)પ્રાણીઓ.

Shade (શેડ) છાંયડો.

Protect (પ્રોટેક્ટ) રક્ષણ કરે છે.

Heat (હીટ) તાપ.

Feed on=ચરે છે.

Mats (મેટ્ઝ) સાદડીઓ.

Timber (ટિમ્બર) ઇમારતી
લાકડું.

In building=બાંધવામાં.

Firewood (ફાયરવુડ) બાળ-
વાના લાકડા.

Bear (બેર) આપે છે.

Cocoon (કોકોન) નાળીએરી.

Lime (લાઈમ) ખાટું લીંબું.

Tamarind (ટેમરિન્ડ) આમલી.

Growing together=સાથે ઉગતા.

Wood (વુડ) જંગલ.

Forest (ફોરેસ્ટ) જંગલ; રાન; વન.

Proverb (પ્રોવર્બ) કહેવત.

Is bent (બેન્ટ) વળે છે, વાંકી કરે છે.

Is inclined (ઇન્ક્લાઇન્ડ) વળે છે, મરડાય છે.

Forty third lesson.

Hunting (હન્ટિંગ) શિકારે.

Princess (પ્રિન્સેસ) રાણી.

Servants (સર્વન્ટ્સ) ચાકરો.

Back (બેક) પીઠ.

Was shouting (શાઉટિંગ) જીમ પાડતો હતો.

For (ફોર) બદલે.

Crowd (ક્રાઉડ) ટોળું.

Idle people=આગસુ લોકો.

Followed=ની પાછળ પાછળ ગયું.

Laughing at him=તેને હસતું.

Remembered (રીમેમ્બર્ડ) યાદ આવ્યું.

Wait a minute=એક મિનિટ થોભ.

Shelf (શેલ્ફ) અભરાઇ, ઊબલી.

Corner (કોર્નર) ખુણા.

Magician (મેજીશીન) જાદુગર.

Remove (રીમુવ) ખસેડ; દૂર કર.

Middle (મિડલ) મધ્યભાગ.

Deserts (ડેઝર્ટ્સ) રણ; જંગલ.

Africa (આફ્રિકા) આફ્રિકાખંડ.

Orders (ઓર્ડર્સ) હુકમ.

In front of=સામે.

Were shut=બંધ હતી.

Peeped (પીપ્ડ) ધાનામાના જોતી હતી.

Do not consent=કબુલ નહી થાઉં.

Pretend (પ્રીટેન્ડ) દેગ કરવો.

Wine (કિવાઇન) દારૂ.

For ever (ફોર એવર) હમેશાં.

Poison (પોઇઝન) ઝેર.

Curtain (કરટન) પડદો.

Dead (ડેડ) મુવેલાં.

Rushed (રશ્ડ) ધસી ગયાં.

Seized (સીઝડ) પકડી લીધાં.

Bosom (બુઝમ) છાતી.

Happily (હૅપિલિ) સુખથી.

Account (એકાઉન્ટ) હેવાલ.

Forty fourth

lesson

King-Emperor (કિંગ-એમ્પરર) રાજા-શહેનશાહ.

Frontis piece (ફ્રોન્ટિસપીસ) ચોપડીની શરૂઆતમાં આપેલું ચિત્ર.

Majesty (મેજેસ્ટી) નામદાર.

Was born (ઉવૉઝ બોર્ન) જન્મ્યો હતો.

Always (ઓલ્વેઝ) હમેશાં.

Prince of Wales (પ્રિન્સ ઓવ વૅલ્સ) રાજાનો મોટો છોકરો.

Heir (એર) વારસ.

Throne (થ્રોન) ગાદી.

To be trained (ટ્રેઇનડ) કેલવણી લેવી.

Officer (ઓફિસર) અમલદાર.

Navy (નેવિ) નૌકા.

Training ship (ટ્રેનિંગ-શિપ) જે વહાણમાં નૌકાશાસ્ત્ર શિખવવામાં આવે છે તે. કેળવણી લેવાનું વહાણ.

Britannia (બ્રિટાનિયા) વહાણનું નામ.

Teaching (ટીચિંગ) શિક્ષણ.

As a sailor (સેલર) ખલાસી કેળવણી તરીકે.

Captain (કેપ્ટન) કપતાન. નાખુદા (વહાણનો).

Married (મેરિડ) પરણ્યો.

Started (સ્ટાર્ટેડ) નિકળ્યો.

Trip (ટ્રિપ) સફર.

World (વર્લ્ડ) દુનિયા.

Have travelled (ટ્રાવેલ્ડ) મુસાફરી કરી છે.

Have visited (વીઝિટેડ) મુલાકાત કીધી છે.

British empire (બ્રિટિશ એમ્પાયર) અંગ્રેજી રાજ્યો.

Voyage (વોએજ) સફર.

Ophir (ઓફીર) આગમોટનું નામ.

Australia (ઓસ્ટ્રેલીઆ) ઓસ્ટ્રેલીઆ ખંડ.

Opened (ઓપનડ) ઉઘાડી.

Parliament (પાર્લમેન્ટ) રાજ્યસભા.

Common wealth (કોમન વેલ્થ) પ્રજાસત્તાક રાજ્ય.

Visited (વિઝિટેડ) મુલાકાત લીધી.

Newzeland (ન્યુઝીલેન્ડ) નેટનું નામ.

Finished (ફિનિશ્ડ) પુરી કીધી.

Calling (કૉલિંગ) ઉતરીને.

Canada (કેનેડા) દેશ છે.

Newfoundland (ન્યુફાઉન્ડલૅન્ડ) બેટ છે.

Present (પ્રેઝન્ટ) હાલનો.

Landed (લૅન્ડેડ) ઉતર્યો.

Stayed (સ્ટેડ) રહ્યો.

Interest (ઇન્ટરેસ્ટ) લાભ.

Classes (ક્લાસિઝ) વર્ગો.

Were received (રિસીવ્ડ) આવકાર મળ્યો.

Home (હોમ) વતન; દેશ.

Khedive (ખેડિવ) મિસર દેશના સમને એ નામે યોલાવે છે.

Was to have paid—આપવાનો હતો.

Union (યુનિઅન) એકસંધી.

On account of—લીધે.

Duke (ડ્યુક) પ્રિન્સ ઑફ વેલ્સથી ઉતરતા દરબજનનો ઇત્કાળ.

Duke of connaught (ડ્યુક ઑફ કૉનાઉટ) નામ છે.

Named (નેમ્ડ) નામના.

Urdu (ઉર્દૂ) ઉર્દૂભાષા.

Liking (લાઇકિંગ) પ્રીતિ; યાહના.

Table (ટેબલ) કોઠો; વંશાવળી.

Relations(રીલેશન્સ)સગાવહાલા.

Are mentioned (મેન્શન્ડ) વર્ણવ્યાં છે.

Mean (મીન) અર્થ યાય છે.

પાઠ ૧લો. ઘેટાં ને મેઢાં.

આ ચિત્ર તરફ જુઓ. તેમાં ત્રણ ઘેટાં અને ત્રણ મેઢાં છે. એક મેઢું સુતું છે, એક મેઢું ચાલે છે અને એક મેઢું ધાસ ખાય છે. ત્રણ ઘેટાં બધાં ઉભાં છે. ધાસમાં ડુલો છે. ડુલો ધોળાં છે અને ઘેટાં ને મરધાં ધોળાં છે. ઘેટાની પછવાડે પાણી, ઝાડ અને ઘર છે.

પાઠ ૨જો સિંહ.

આ ચિત્રમાં એક સિંહ, એક સિંહણ અને ત્રણ બચ્ચાં છે. એક નાનો સિંહ સિંહનું બચ્ચું છે. સિંહણ સુતેલી છે ને મોટો સિંહ સિંહણની પછવાડે ઉભો છે. એક બચ્ચું સિંહણ પાસે સુતેલું છે અને બે બચ્ચાં રમે છે, આપણે સિંહ, સિંહણ ને તેનાં બચ્ચાંની આંખ, કાન અને પુંછડી જોઈએ છીએ. આપણે બે છોકરાં જોઈએ છીએ, તેઓ પાછળ ઉભા છે ને સિંહ તરફ જોય છે. છોકરાંઓ અંગ્રેજનાં છોકરાં છે. એક છોકરું છોકરી છે ને એક છોકરું છોકરો છે.

પાઠ ૩જો નાળિયેરનાં ઝાડ.

નાળિયેરનાં ઝાડનું આ એક ચિત્ર છે. એક માણસ એક ઝાડ પર ચઢે છે. તેના ઉપર ઘણાં નાળિયેર છે. ઝાડની પાછળ પાણી છે. ઝાડની પાછળ પાણી ભરું છે, ગાડાની પાછળ તે રાતુ છે. ધાસ લીલું છે. ઝાડ લીલાં છે અને નાળિયેર રાતાં છે. બે બળદ ને એક ગાડું છે. બળદની પાસે એક માણસ છે. બળદ ધોળા છે. ગાડું બળદનું ગાડું છે. એક માણસે ધોળી પાઘડી પહેરી છે. એક માણસે રાતી પાઘડી પહેરી છે. આ ચિત્રમાં કાંઈ ઘેટાં, કાંઈ મેઢાં ને કાંઈ ઘર નથી. આપણે નાળિયેરનાં ઝાડ ગણી શકીએ છીએ છ ઝાડ પાસે છે ને સોળ ઝાડ આધાં છે. ઝાડ ઉપર સોળ નાળિયેર છે.

પાઠ ૪ થો એક હિંદી છોકરી.

પાસેના પાના ઉપર એક નાની હિંદી છોકરીનું ચિત્ર છે તેણે એક ભુરી સાડી, પીળું બદન અને એક રાતો ચણિયો પહેર્યો છે. તેના હાથમાં બંગડી છે ને તેના કાનમાં એરીંગ છે. તે મોહોલ્લામાં

હબી છે અને ચૈતાનો એક પગ પગથીઆપર મુકે છે. તેની પછવાડે વીલી આરીવાળું એક સફેદ ધર છે. તે મેહોલ્લા હિંદુસ્તાનના એક શહેરમાં છે. ધણાં માણસો મેહોલ્લામાં ચાલે છે ને તેમની પછવાડે એક હાથી છે. એક ઘોળા પાઘડીવાળો માણસ તે હાથી ઉપર છે. ધર ઉંચા છે ને તેની ખાજીદહેરાં છે. આ દહેરાં ધરો કરતાં ઉંચાં છે. હાથી લોકો કરતાં વધારે ઉંચો છે.

પાઠ ૫મો બે હાલરકાનાં ગીત.

ટીક-ટીક-ટીક. ઉંદર ધડીઆળ ઉપર દોડે છે. ધડીઆળમાં એક વાગે છે, ઉંદર નીચે દોડે છે. ટીક-ટીક-ટીક. નાનો ટોમી ટકકર પોતાના વાળને માટે ગાય છે. તે શું આશે? ઘોળા રોટલી ને માખણ. તે ખીલકુલ છરી વગર તેને તે કેવી રીતે કાપશે? ખીલકુલ આપડી વગર તે કેવી રીતે પરણશે?

પાઠ છઠો આગગાડીના ડબ્બો.

આ ચિત્રમાંના લોકો એક આગગાડીના ડબ્બામાં છે. તે લોકો અંગ્રેજ છે અને તેઓ હિંદુસ્તાનના લોક જેવા નથી. તેમાં એક આપ, એક મા, એક નાનો છોકરો ને એક નાની છોકરી છે. આપે (પરાળ) ઘાસની ટોપી પહેરી છે. તે તેની ધડીઆળમાં બેસે છે. નાની છોકરી એક ઉપર બેઠી છે તેની પુતળી તેની પાસે પડેલી છે. તે આરીના પડા સાથે રમે છે. નાનો છોકરો એક ઉપર ઘુટણીએ બેઠો છે. તે ગાડીને ઘડકો મારવાને પ્રયત્ન કરે છે. તેણે (પરાળ) ઘાસની ટોપી, એક બદન ને એક ચુરવાળ પહેરી છે. નાની છોકરીએ સાડી પહેરી નથી. તેણે બગડી પહેરી નથી. તેને તેના કાનમાં કાંઈ એરીંગ નથી. ગાડી હિંદુસ્તાનની ગાડી જેવી નથી. આરીઓ હિંદુસ્તાનની ગાડીમાંની ગાડીના જેવી નથી ને હિંદુસ્તાનની ગાડી વધારે મોટી હોય છે. આપણે ગાડીમાંનો સામાન શોધવાને યત્ન કરી શકીએ.

પાઠ ૧૭મો હાથી.

આહિયાં એક હાથી ને એક નાહું હિંદી બાળક જમીન પર ખેલે છે તેણે કપડું પહેરેલું છે. હાથીની પાસે પોતાની સુંઠમાં ઝાડની એક ટાળ છે. તે માખીને છોકરાથી દુર રાખવાને પ્રયત્ન કરે છે.

આપણે હાથીના મોટા કાન, અને નાની આંખ અને તેના લાંબા સફેદ દંતશુળ જોઈ શકીએ છીએ. હાથીને કેટલા દંતશુળ હોય છે ? કેટલી આંખ હોય છે ? કેટલા કાન હોય છે ? ને કેટલા પગ હોય છે ? ચિત્રમાં આપણે માત્ર એક દંતશુળ, એક કાન ને એક આંખ જોઈ શકીએ છીએ. આપણે તે બાળકનાં બે પગ, બે હાથ ને હાથીના ચાર પગ જોઈ શકીએ છીએ. આપણે ચિત્રમાં આકાશ, ઘાસ, એક નાનું દેહરૂં અને ત્રણ નાળિયેરના ઝાડ જોઈ શકીએ છીએ. હાથી તે બાળક પાસે છે દેહરૂં ને ઝાડ આધાં છે. હાથી દેહરૂંને ઝાડ કરતાં વધારે ઉંચો દેખાય છે કારણ કે તે વધારે પાસે છે.

પાઠ ૮ મો કુતરો.

અહિંયાં એક પુલ ઉપર ઉભા રહેલા કુતરાનું ચિત્ર છે. તે પુલ ઝાડના થડનો બનાવેલો છે. કુતરો જુરો અને સફેદ છે, ને તેનો પટો કાળો છે. તે કુતરા પાસે તેના મોંઢમાં માંસનો એક કટકો છે. પુલ નીચે પાણી છે, અને કુતરો પાણીમાં પોતાને અને તેના માંસના કટકોનો પડછાયો જોય છે. તે પોતાના મનમાં કહે છે, આ કેકાણે પોતાના મોંઢમાં માંસના કટકા સહીત બીજો કુતરો છે. તે મારા જોવો છે પણ તેનો માંસનો કટકો મારા કટકા કરતાં વધારે મોટો છે. પાણી-માંનો માંસનો કટકો ખરેખર તેના કટકા કરતાં વધારે મોટો નથી કારણકે તે એક પડછાયો છે. કુતરાના કાન લાંબા હોય છે, અને પુંછડી ટુંકી હોય છે. કેટલાક કુતરાને લાંબા કાન ને લાંબી પુંછડી હોય છે. બીજાને ટુંકા કાન ને ટુંકી પુંછડી હોય છે. બીજાને ટુંકા કાન અને લાંબી પુંછડી હોય છે. કુતરાને તેની ગરદનની આસપાસ એક પટો હોય છે કારણકે તેને એક શેઠ હોય છે. કેટલાક કુતરાને પટા હોતા નથી કેમકે તેને કાંઈ શેઠ હોતા નથી.

પાઠ ૯મો આગગાડીનું સ્ટેશન. (ઉભી રહેવાની જગ્યા)

અહિંયાં એક અંગ્રેજી રેલવે સ્ટેશન છે. આપણે આગગાડીને પુલ નીચે થઈને આવતી જોઈએ છીએ. તે એક ઇનજન અને ત્રણ

ગાડીઓની બનેલી છે અને તે લાંબી ગાડી નથી. લોકો ગાડીની રાહ જોતા પ્લેટ ફોર્મ (ગાડીને ઉભા રહેવાની જગ્યા) ઉપર છે. કેટલાક શાંત ઉભા છે. બીજા આમતેમ ફરે છે, અને બીજા નીચે બેઠા છે. આપણે તેને ગણી શકીશું. ત્રણ ગૃહસ્થ માણસ, બે સ્ત્રી, એક નાનો છોકરો અને એક બાળક છે. એક ગૃહસ્થ માણસ દાદરેથી દોડતો નીચે ઉતરે છે કારણ કે તેને મોડું થયું છે અને ગાડી પકડવાની કોશીષ કરે છે. આપણે ચિત્રમાં 'પોર્ટર્સ આર.' એવા અક્ષરો વાંચી શકીએ છીએ. આ ખરેખર હેલકરીનો ઓરડો છે. હેલકરી સ્ટેશનનો મજુર છે. આપણે એક મજુરને સામાન સાથે ચિત્રમાં જોઈએ છીએ. વળી આપણે ચિત્રમાં "બુકિંગ ઓફીસ" (ટીકીટ આપવાની જગ્યા) એમ વાંચી શકીએ છીએ; લોકો ટીકીટ આપવાની જગ્યામાંથી ટીકીટ ખરીદ કરી શકે છે. આપણે બે ગૃહસ્થને ટીકીટ ઓફીસમાંથી બહાર આવતા જોઈએ છીએ.

પાઠ ૧૦મો અર્થ વગરની કવિતા.

જેક અને જીલ પાણીની તામડી લાવવાને ટેકરી પર ગયા, જેક નીચે પડી ગયો અને તેનો મુગટ ભાંગ્યો અને જીલ તેની પછવાડે ગબડી પડી. એક ધરડી સ્ત્રી ટેકરી નીચે રહેતી હતી. અને જો તે મરી નહી ગઇ હોય તો તે હજી સુધી ત્યાં રહે છે. બે પક્ષી એક પથ્થર પર બેઠા હતા. એક ઉડી ગયું અને ચાર પક્ષી ત્યાં એક રહ્યું. તેની પછવાડે બીજું ઉડી ગયું અને પક્ષી ત્યાં કોઇ રહ્યું નહીં; અને ત્યારે તે બિચારો પથ્થર તદ્દન એકલો રહ્યો.

પાઠ ૧૧મો નિશાળનો ઓરડો.

આ ચિત્રમાં કેટલાક અંગ્રેજના છોકરા છે. તેઓ ડેસ્ક આગળ બેઠા છે. શીક્ષકે કાળાં પાટીયાં પર એક ધણો સહેલો દાખલો લખ્યો છે. ત્રણ છોકરા ઉઘોગી છે. તેમાંનો એક લખે છે. તે પોતાના જમણા હાથથી લખે છે, અને તે પોતાના ડાબા હાથથી કૉપીબુક પકડે છે. ત્રણ ચોપડી જમીન ઉપર પડી છે એક છોકરો આળસુ છે, અને

પોતાની સ્લેટ ને એક પતંગીઆ સાથે રમે છે. તે પતંગીઆને પોતાની સ્લેટ ઉપર ચલાવવાને પ્રયત્ન કરે છે. તે દાખલાને ધણો અધગે ધારે છે કારણ કે તે આળસુ છે. આપણે મહેતાજીને જોઈ શકતા નથી. કારણ કે તે બહાર ગયા છે. તમે તેને બીજા ચીત્રમાં જોશો. છોકરાઓ ડગલા ને પાટલુન પહેરે છે અને તેની ગરદનની આસપાસ પટા છે, તે પટા આઠમા પાઠના કુતરાના પટા જેવા નથી.

પાઠ ૧૨ એ નિશાળનો ઓરડો ફરીથી.

અહીંયાં નિશાળના ઓરડાનું બીજું ચિત્ર છે, હવે આપણે મહેતાજીને જોઈએ છીએ. તેને દાઢી છે, ને છોકરાં કરતાં વધારે લાંબો ડગલો તેણે પહેર્યો છે. તેના જમણા હાથમાં તેણે સફેદ ચાકનો લાંબો કટકો પકડેલો છે. તેણે હમણાંજ એક સવાલ પુછ્યો છે. એ છોકરા ઉભા છે. એક આળસુ છે ને જવાબ દઈ શકતો નથી. બીજો મહેતાજીના સવાલનો જવાબ આપે છે. બીજા છોકરા બેઠા છે ને જવાબ સાંભળે છે. એક છોકરો પોતાની સ્લેટ પોતાની ધુટણુપર પકડે છે. તેની ચોપડી તેની પાસે જમીનપર પડેલી છે. તે તેની આગળ સફાઈથી મુકી નથી. દીવાલ ઉપર બે નકશા છે. એક કદાચ હિંદુસ્તાનનો નકશો હશે, આપણે તેને ખુલ્લી રીતે જોઈ શકતા નથી અને બીજા નકશામાં આપણે કાંઈ જોઈ શકતા નથી. મહેતાજીએ કાળા પાટીઆ પર હજી કાંઈ લખ્યું નથી. કદાચ તે માત્ર હમણા પાઠ શરૂ કરે છે.

પાઠ ૧૩એ. મેરીનું મેઢું.

મેરી પાસે એક નાનું મેઢું હતું. તેનું ઉન બરફ જેવું ધોળું હતું. અને દરેક ઠેકાણે બ્યાં મેરી જતી ત્યાં મેઢું ખચીતજ જતું. તે એક દીવસ તેની પાછળ નિશાળે ગયું. તે કાયદા વિરુદ્ધ હતું. નિશાળમાં એક મેઢાંને જોઈને છોકરાંને હસવું આવ્યું ને રમ્યાં અને તેથી શિક્ષકે તેને બહાર કાઢી મુક્યું. પણ તેની પાસે હજી રસભ્યાં કર્યું ને મેરી આવી ત્યાં સુધી આમતેમ ધીરજથી રાહ જોતું હતું રહ્યું.

પાઠ ૧૪મો શોધ કરનાર અને વાંદરો.

આ ચિત્રમાંનો માણસ શોધ કરનાર છે. જ્યારે જંગલમાં થઈને ખુસાફરી કરતાં તેને એક માંદો વાંદરો જડ્યો. તે જમીનપર પડેલો છે ને આમતેમ દોડી શકતો નથી. તે ઝાડપર ચઢી શકતો નથી તેની પાસે તેના એક હાથમાં તેની અંદુક છે અને તેનો બીજો હાથ ઘુંટણ પર મુકીને તે માંદા વાંદરા તરફ જોતો ઉભો છે. બીજા ચિત્રમાં આપણે તેને વાંદરાને પોતાના ખભા પર ઉંચકી લઈ જતો જોઈએ છીએ. ઘણા દિવસ સુધી તેને લઈને ચાલ્યો છે, અને તે વાંદરો વધારે વાર માંદો નથી. ત્રીજા ચિત્રમાં આપણે તે શોધ કરનારને મોટા સંકટમાં જોઈએ છીએ. તે પોતાનું સઘળું પાણી પી ગયો છે અને તેનો સીસો તેની પાસે ખાલી પડેલો છે. તેને ઘણી તરસ લાગી છે. તે વધારે વાર ચાલી શકતો નથી કે વાંદરાને ઉંચકી શકતો નથી. ચોથા ચિત્રમાં વાંદરો તે શોધ કરનારને માટે એક નાળિયેર લાવવાને ઝાડ ઉપર ચઢે છે. તે પછીનાં ચિત્રમાં તે શોધ કરનારને નાળિયેરનું દુધ પીતાં આપણે જોઈએ છીએ કે જે વખતે વાંદરો જોયાં કરે છે. પીધા પછી તે શોધ કરનાર ચાલી શકે છે ને છેલ્લા ચિત્રમાં તે ફરીથી વાંદરાને પોતાના ખભાપર ઉંચકી જાય છે. વાંદરો તે માણસ તરફ માયાળુ હોતો કારણકે તે માણસ પહેલાં તે વાંદરા તરફ માયાળુ હોતો.

પાઠ ૧૫મો શિયાળ અને ચાંચડ.

કોઈએક શિયાળ ચાંચડથી બહુ હેરાન થતો હતો, તે તેને અતિશય કરડતા. આખરે તેનું કાસળ કાઢવાનો એક ઉપાય તેને સુઝી આવ્યો. તે એક તળાવ પાસે ગયો ને પોતાના મોઢમાં એક સુકી લાકડી લીધી. પછી તે ધીમે ધીમે પાણીમાં ચાલ્યો. પછી તેના પગ ઉપરના ચાંચડ પગના ઉપલા ભાગ ઉપર ઉંચે કુદવા માંડ્યા. પછી તે પાણીમાં વધારે દુર ગયો ને ચાંચડ તેના પગ પરથી તેના શરીર ઉપર કુદી આવ્યા. પછી તે વધારે દુર ગયો અને ચાંચડ તેના શરીર ઉપરથી તેના માથા ઉપર કુદીને.

આવ્યા. આખરે તેણે પોતાનું માથું પાણી નીચે ખોસ્તું અને ચાંચડ તેના મોંમાંથી નીકળી લાકડી ઉપર કુદીને ગયા. તેણે પછી લાકડીને પાણીમાં મુકી દીધી ને ઝડપથી દોડી ગયો, અને આ રીતે સઘળાં ચાંચડનું કાસણ કાઢ્યું.

પાઠ ૧૬મો બહાદુર છોકરો.

પહેલાં ચિત્રમાં આપણે એક છોકરો ને છોકરી જોઈએ છીએ. તેઓ ફરવાને નિકળ્યાં છે ધણે દુર આપણે તેઓના આપનું ઘર જોઈ શકીએ છીએ. આપણે વળી માણસોના ટોળામાંથી એક કુતરાને દોડી આવતો જોઈએ છીએ. છોકરીએ પોતાનો હાથ છોકરાના હાથ ઉપર મુક્યો છે, અને કહે છે જો પેલો હડખાયો કુતરો છે. બીજા ચિત્રમાં કુતરો ધણો નજદીક આવ્યો છે ને છોકરો પોતાનો ડગલો ઉતારે છે. તેની બહેન ધણી બીધી છે પણ તેણે તેનું રક્ષણ કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે. હવે છોકરાએ પોતાનો ડગલો પોતાના હાથથી આસપાસ લપેટ્યો છે. તેની બહેન હજી વધારે બીહે છે. તે જમીનપર ઘુંટણીએ પડે છે અને પોતાના હાથથી પોતાનું મોં સંતાડે છે. તે કુતરો તે છોકરા ઉપર કુદકો મારે છે અને માણસો પોતાના હાથમાં લાકડી લઈને વધારે પાસે આવ્યા છે. આ ચિત્રમાં કુતરાએ ને છોકરાને કરડવાને પ્રયત્ન કર્યો છે પણ તેણે માત્ર તેનો ડગલો કરડ્યો છે. જેવામાં તેનાં દાંત તેમાં સજ્જડ બેઠા છે ત્યારે માણસો આવી પહોંચ્યા છે અને તેમાંનો એક હમણાં તે કુતરાને મારવાને પોતાની લાકડી ઉગામે છે. છેલ્લા ચિત્રમાં કુતરને મારી નાંખ્યો છે, ને છોકરીએ પોતાની માને કહ્યું છે હું ધણી બીધી હતી પણ મારો ભાઈ બીધો ન હતો. અને તેણે હડખાયલા કુતરાથી મારું રક્ષણ કર્યું, અને તેઓની મા કહે છે “મારો બહાદુર છોકરો.”

પાઠ ૧૭મો શહેર અને ગામડું.

અહિં આ એક લીંદી શહેરના મોહોલાનું ચિત્ર છે. તેની બંને બાજુએ લોકોને રહેવા માટે પથર ને ઈંટના બાંધેલાં ઘણાં સુંદર ઘરો છે. ડાબી બાજુએ એક નાનું દહેરું છે ને તેની પાસે ઝાડ વગેરે છે.

બહાર મોહોલામાં સૂર્ય ચક્રચક્રિત રીતે પ્રકાશે છે ને ધણો તાપ પડે છે. ઝાડ નીચે છાંયડો છે ને તે વધારે ઠંડકવાળો છે. ઝાડના છાંયડામાં એક મદારી બેઠો છે. તે વાંસળી વગાડે છે, ને એક નાગને નચાવે છે. એક સ્ત્રી પોતાના માથા ઉપર પાણીનો ઘડો પકડીને તે મદારીની પછવાડે ઉભી છે. બીજી સ્ત્રી પોતાના માથા ઉપર ટોપલી સહીત તે નાગ જોવાને ઉભી રહી છે. તેની પાસે એક નાની છોકરી છે. જોવાને માટે ત્રણ માણસો બેઠા છે. ધણે દુર એક માણસ એક વાંસ ઉપર લટકાવેલી ટોપલીઓ લઈ જાય છે. કદાચ તે પોતાના મનમાં કહે છે, આ બધા લોકો શું જોતા હશે? હજી વધારે છેટે બળદથી ખેંચાતું એક પાણીનું ગાડું આપણે જોઈ શકીએ છીએ, અને છેક આથે ટોળાં ઉપર હાથી દેખાય છે. બીજા ચિત્રમાં વળી એક મહોલો છે. તેનાં ધર પથ્થર કે છટનાં બાંધેલાં નથી અને પહેલા ચિત્રમાંના કરતાં વધારે નાના છે. તેઓના છાપરાં પરાળનાં છે. આ મહોલો મદ્રાસ ઇલાકાના એક ગામ-ડાંનો છે. મહોલામાં એક બળદ ગાડી ને કેટલાક લોકો છે. એક અંગ્રેજ છે. કદાચ તે હમણાં ગાડીમાંથી ઉતર્યો છે. તેણે એક ડગલો અને પાટલુન ને એક ઘોળી ટોપી પહેરી છે. ધરની પછવાડે એક મોટું વડનું ઝાડ ઉગ્યું છે, અને છેટે આપણે નાળિયેરનાં ઝાડ જોઈ શકીએ છીએ.

પાઠ ૧૮મો શિયાળ અને કરચલાં.

એક શિયાળ રડતો એક તળાવના પુસ્તા ઉપર બેઠો હતો. ધણાં કરચલાં પુસ્તાના ફરમાં રહેતાં હતા અને તેને રડતાં સાંભળીને તેઓ બહાર આવ્યાં અને પુછ્યું તું શા માટે રડે છે? શિયાળે જવાબ દીધો, કારણ કે મારાં સગાંએ મને જંગલમાંથી બહાર કાઢી મુક્યો છે. તે કરચલાંએ પુછ્યું, તેણે તને જંગલમાંથી શા માટે કાઢી મુક્યો કારણકે કરચલાંને પકડવાને તેની સાથે જવાની મેં ના કહી. કરચલાંએ કહ્યું, અરે માયાળુ શિયાળ અમારી સાથે આવીને રહે ને અમારું રક્ષણ કર. તે શિયાળે કપ્પલાત આપી. બીજે દિવસે રાત્રે

ચંદ્ર ચક્રચક્રીત રીતે પ્રકાશ્યો. શિયાળે ચંદ્રની પ્રકાશમાં પોતાની સાથે ફરવાને કરચલાને પુછ્યું પણ તેઓએ કહ્યું, ના, અમારા દરમાંથી જવામાં અમને ધારતી લાગે છે. શિયાળે કહ્યું ખીતા નહીં, હું તમારું રક્ષણ કરીશ. પછી તેઓ બધા તેની સાથે જંગલમાં ગયા. બ્યારે તે ઝાડના છાંયડાની નીચે આવ્યા, ત્યારે શિયાળે યુમ પાડી અને એકદમ તેનાં સઘળાં સગાં જંગલમાંથી બહાર નીકળી આવ્યા—તે તેની પછવાડે દોડ્યાં ને બધાં શિયાળો એકદમ કરચલાને પકડવા માંડ્યા. આખરે ગરીબ કરચલાં બધાં પકડાયાં ને શિયાળો તેને ખાઈ ગયાં.

પાઠ ૧૯મો ખંધો છોકરો.

એક ખંધો છોકરો હતો તે લોકોને જોવાને સ્કોટલાંડ નાસી ગયો, ત્યારપછી તેને માલુમ પડ્યું કે ત્યાંની જમીન ઇંગ્લાંડ જેવી સખત હતી. વાર તેટલોજ લાંબો હતો, ગીત તેટલુંજ આનંદી હતું, આલુ તેટલાંજ રાતા હતાં, સીસું તેટલુંજ ભારે હતું, ચાર કુંડી એંસી હતી, બારણું તેટલુંજ લાકડાનું હતું. એ પ્રમાણે તે પોતાના જોડા પહેરીને ઉભો રહ્યો, અને તે આશ્ચર્ય પામ્યો, તે આશ્ચર્ય પામ્યો. તેના જોડા પહેરીને ઉભો રહ્યો. અને તે આશ્ચર્ય પામ્યો.

પાઠ ૨૦મો જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા વિષે.

ધણી જગ્યાઓ આગગાડીની સડક ઉપર હોતી નથી, ને લોકોએ પગ રસ્તે ત્યાં જવાને મુસાફરી કરવી જોઈએ. તેઓ વારંવાર બળદનું ગાડું વાપરે છે. અહિંયાં એક બળદના ગાડાનું ચિત્ર છે. તેને બે પૈડાં છે અને બે બળદોથી ખેંચવામાં આવે છે, તે સુંદર ખુંધ તેમજ મજબુત પગવાળાં ખુબસુરત પ્રાણી છે.

હાંકનાર પોતાના હાથમાં ચાબકો લઈ તેની વચમાં ઉભો રહે છે. તડકો ને વરસાદથી મુસાફરોનું રક્ષણ કરવાને તે ગાડી ઉપર સાદીનું ઢાંકણ હોય છે. બળદને ખાવા માટે પરાળ તે ઢાંકણ ઉપર આંધવામાં આવે છે અને બેસવા માટે અંદર પરાળ હોય છે.

તે ગાડાંના મથાળાં ઉપરથી એક વાસણુ લટકે છે. કદાચ તે હાંકનારનું રાંધવાનું વાસણુ છે. ગાડાંના પાછળ એક ધરડો માણસ ઉભો છે. કદાચ તે ગાડાંમાં મુસાફરી કરશે. બળદના ગાડાંની મુસાફરી ધીમી હોય છે. બળદ કલાકના બે ત્રણ માઈલ કરતાં વધારે ઝડપથી જતા નથી. કોઠો વારંવાર બળદના ગાડામાં રાત્રે મુસાફરી કરે છે, કારણ કે તે વખતે વધારે ઠંડક હોય છે અને તેઓ સારી રીતે ઉઘી શકે છે.

બીજું ચિત્ર ટોંગા નામની એક ઘણી ખુબ સુરત નાની ગાડી બતાવે છે. તે વળી બે બળદથી ખેંચવામાં આવે છે પણ તે પહેલાં ચિત્રમાંના બળદ કરતાં વધારે નાના હોય છે, તે કદાચ કલાકની છ સાત માઈલ ટુંકી ચાલે ચાલી શકે છે.

આના જેવા ટોંગા મધ્યપ્રાંતમાં વપરાય છે. હાંકનાર બહાર બેસે છે, અને ચાર મુસાફર અંદર બેસે છે. પણ તેઓ ઘણા ઘણા સામાન લઈ શકતા નથી.

પાઠ ૨૨મા સહુનશીલ નાની છોકરી.

એક વખત જ્યારે હિંદુસ્તાનમાં દુકાળ પડ્યો હતો ત્યારે અમુક ગામડાંનાં છોકરાં એક પૈસાદાર માણસને શ્રેય ગવાં ને રોટલી માંગી. જ્યારે તેણે તેમને જોયાં ત્યારે તેણે કહ્યું, હું દરરોજ એક બાળકને એક આખી રોટલી આપીશ.

તેથી તેના ચાકરો રોટલીની ભરેલી એક મોટી ટોપલી લાવ્યા. અને છોકરાઓ પોતાની રોટલી લેવાને ગયાં. દરેક બાળકે મોટામાં મોટી રોટલી લેવાને ઇચ્છ્યું અને તેઓ સઘળાંએ ખેંચતાણુ કરી અને તે લેવાને મારામારી કરી.

એક નાની છોકરી હડી નહિ, પણ શાંત રીતે રાહ જોતી ઉભી રહી જ્યારે બીજાં બધાં છોકરાંઓ પોતાનો રોટલો લઈ રહ્યાં ત્યારે તે ટોપલી પાસે ગઈ, માત્ર એક રોટલી રહી હતી તે સૌથી નાની હતી. બીજા દિવસે જ્યારે છોકરાં પોતાનો રોટલો લેવાને આવ્યા ત્યારે તેઓએ ફરીથી ખેંચતાણુ કરીને મારામારી કરી. તે નાની છોકરી ફરીથી શાંત રીતે રાહ જોતી ઉભી રહી, અને છેલ્લી રોટલી લીધી, ફરીથી તે સૌથી નાની રોટલી હતી તે તેને પોતાની મા પાસે લઈ ગઈ અને જ્યારે તેણે

તેને કાપ્યો ત્યારે બે રૂપીઆ પડ્યા. ત્યારે તેની માએ કહ્યું, આમાં મુલ થઇ છે. તે પૈસાદાર માણસ પાસે રૂપીઆ પાછા લઇ જ, પણ તે પૈસાદાર માણસે રૂપીઆ લેવાને ના કહી એવું કહીને કે આમાં કાંઇ મુલ નથી. જ્યારે મારા ચાકરોએ રોટલા સેક્યા ત્યારે તેઓએ સાથી નાના રોટલામાં બે રૂપીઆ મુક્યા. ધીરજથી રાહ જોતાં ઉભાં રહેવા માટે તે તારાં ઇનામનાં છે.

પાઠ રરમો દેવતા.

દેવતાનો ઉપયોગ ધણી રીતે થાય છે. સઘળા દેશોમાં તે રાંધવાને માટે વપરાય છે. તે વગર ચોખ્ખા ને કઠી રાંધી શકાય નહિ, ધી બનાવી શકાય નહિ, ને રોટલી શેકી શકાય નહિ. નાહવાને માટે અને લુગડાં ધોવા માટે પાણી ગરમ કરવાને તે વળી વપરાય છે. ધણી ઉપયોગી ચીજો લોઢાં ને ત્રાંખાની બને છે. ને સુંદર ધરેણું સોના અને રૂપાનાં બને છે. આ ચીજો લુહાર, કંસારા, સોની ને રૂપાના દાગીના બનાવનારા જે સઘળા દેવતા વાપરે છે તેનાથી બનાવવામાં આવે છે. લુહાર લોઢું ગરમ રાતું ચોળ કરવાને તે વાપરે છે ત્યારે તે નરમ થાય છે અને તેને હથોડા વતી ટીપીને તેની ધણી ઉપયોગી ચીજો તેઓ બનાવી શકે છે. કંસારા જે ત્રાંખાનાં વાસણુ બનાવે છે તેનાથી અને સોનીને રૂપાના દાગીના બનાવનાર જે સોના રૂપાના ધરેણું બનાવે છે તેનાથી દેવતા વળી વપરાય છે. આગગાડીઓ ઇનજીનથી ખેંચાય છે જે ઇનજીનો વરાળથી ચાલે છે. વરાળ બનાવવાને માટે પાણી ગરમ કરવું જોઈએ. આપણે લાકડા અથવા કોયલા બાળીને દેવતા મેળવીએ છીએ. અને સળગાવવાને આપણે દીવાસળી વાપરીએ છીએ. દીવાસળી એ ભુરા અથવા રાતા માથાવાળો લાકડાનો કટકો છે, જે જ્યારે ધસવામાં આવે છે ત્યારે બળે છે. હિંદુસ્તાનમાં દીવાસળી બનતી નથી. તે બીજા દેશોથી આવે છે. જેના નામ તમે દીવાસળીની પેટી ઉપર વાંચી શકશો. આમાંના કેટલાક ઇંગ્લાંડ, સ્વીડન અને જાપાન છે. દરેક પેટીમાં ધણી દીવાસળી હોય છે.

પાઠ ૨૩ મો. બે કંબુસો.

એક દીવસ બે કંબુસ જે સાથે મુસાફરી કરતા હતા તે ખાવાને બેઠા. એકની પાસે ધીનું ધણું નાનું વાસણ હતું, જેમાં રોટલી પોતાના મોંમાં મુકતા પહેલાં તે બોળતો, બીજા કંબુસે કહ્યું આ રીતે તું તારૂં ધી જા માટે નકમું વાપરી નાંખે છે ? ખાવાની આ મારી રીત જો. તેણે પછી એક નાનું વાસણ જેને તળીએ ધણુંજ થોડું ધી હતું તે વાસણને એક આખો રોટલો બહાર કાઢ્યાં. તેણે દીવાળમાં એક ખીલા ઉપર તે વાસણ ટાંચ્યું ને પોતે નો રોટલો ખાવા માંડ્યો. પોતાના મોંમાં રોટલાનો દરેક કટકો મુકતાં પહેલાં તે ધીના વાસણને બતાવતો. બીજા કંબુસે ખાવાની તેની કાળજી વાળી રીતના ધણાજ વખાણ કર્યાં જે રીતને તેણે “રોટલો અને આંગળી કરીને બતાવવું” એવું નામ આપ્યું.

પાઠ ૨૪ મો પાણી

આપણે દેવતા કરતાં પણ પાણીની વધારે જરૂર છે. આપણને તેને પીવા માટે, રાંધવા માટે, નહાવા માટે ને આપણાં કપડાં ધોવા માટે જરૂર છે. તેના વગર ચોખ્ખા ઉકાળી શકાય નહિ, રોટલી બનાવી શકાય નહિ, અથવા આપણી જાતને આપણે સ્વચ્છ રાખી શકીએ નહિ. વળી ખેડુતને તેઓનો પાક ઉગાડવાને તેની જરૂર છે; પાણી વરસાદ રૂપે પૃથ્વી ઉપર પડે છે. હિંદુસ્તાનના ધણાખરા ભાગમાં જુનથી સપ્ટેમ્બર સુધીના મહીનામાં ધણો વરસાદ પડે છે. હિંદુસ્તાનના અગ્નિ ખુણામાં અકટોબરથી જાનેવારી સુધી ધણો વરસાદ પડે છે. ધણું ખરું પાણી જે વરસાદરૂપે પડે છે તે ઝરામાં ને નદીમાં વહે છે તેમાંનું થોડું તળાવમાં એકઠું થાય છે. તેમાંનું થોડું જમીનમાં ઘસીને કુવામાં વહે છે. લોકો નદીમાં ઝરામાં ને તળાવમાં નાહે છે ને પોતાનાં કપડાં ધોય છે. આ સઘળા કામ માટે તેમાંથી ને કુવામાંથી પાણી વાપરે છે ખેડુતો વળી પોતાનો પાક ઉગાડવાને નદી ઝરા ને તળાવમાંથી પાણી લે છે. તેઓ વળી આ કામને માટે કુવામાંથી ખેંચી કાઢે છે. કોઈ કોઈ વખત હિંદુસ્તાનમાં વરસાદ આવતો નથી. નદી, તળાવ ને કુવા સુકાઈ જાય છે. ખેડુતો ને પાણી મળી શકતું નથી, તેનો પાક ઉગતો નથી અને દુકાળ પડે છે.

પાઠ ૨૫ મો. એક પક્ષીએ શું વિચાર્યું.

હું પહેલાં એક નાના ધરમાં રહેતું હતું અને ત્યાં ઘણી સારી રીતે રહેતું હતું. મારે મન દુનિયા નાની અને ગોળ ને શીકા આસમાની રંગના કોટલાની બનાવેલી હતી. પછી હું એક નાના માળામાં રહેતું હતું અથવા મારે કોઈ બીજા માળાની ગરજ નહોતી. મેં વિચાર્યું કે દુનિયા પરાળની બનાવેલી હતી અને મારી માથી ઢંકાયેલી હતી. એક દિવસ મને શું મળી શકે છે તે જોવા હું મારા માળામાંથી પાંખ ફેડાવતું બહાર નીકળ્યું. મેં કહ્યું, દુનિયા પાંદડાંની બનાવેલી છે. હું ઘણું આધળું છું. આખરે હું ઝાડની પેલીમેર ઉડી ગયું. ને આકાશને ઘણું ભુરું જોયું. હવે દુનિયા ખરેખર કેવી રીતે બનાવી છે તે હું કહી શકતું નથી, તમે કહી શકશો ?

પાઠ ૨૬ મો. રૂપાનો ઘાટ ધડનાર સોનીને બંગડી.

રૂપાનો ઘાટ ધડનાર સોની વારંવાર જે રૂપું તેને ધરેણું બનાવવાને આપવામાં આવે છે તેમાં ઘણું ત્રાંચું અપ્રમાણિક રીતે મેળવે છે. તે સોનીની માએ એક વખત પોતાને માટે ચોખ્ખા રૂપાની એક બંગડી કરવાને તેને પૂછ્યું. તેણે જવાબ દીધો, તું મારી મા છે. જે મને આહું છે, તેટલા માટે તારી તરફ હું પ્રમાણિકપણે ચાલીશ. તેથી તેણે તેનો દેવતા સળગાવ્યો અને એક મોટી બંગડી બનાવી જે તેણે તેની માને આપી. પણ તેણે તે ચોખ્ખા રૂપાની બનાવી નહિ, તેણે તેમાં થોડું ત્રાંચું નાંખ્યું ને થોડુંક રૂપું પોતાને માટે રાખ્યું. પછી તે સુતો પણ ઉઘી શક્યો નહિ. તેને માત્ર એટલોજ વિચાર આવ્યો કે મેં ખોટું કર્યું છે. મેં જરાપણ ત્રાંચા વગરની રૂપાની બંગડી બનાવી નથી. આખરે તે ઉઠ્યો અને તેની મા જે ઉઘતી હતી તેના હાથમાંથી બંગડી ઉતારી લીધી પછી તેણે તેનો દેવતા સળગાવ્યો ને થોડું વધારે રૂપું પીગાળ્યું. આ વખત તેમાં તેણે બીલકુલ ત્રાંચું મેળવ્યું નહિ. અને બીજી બંગડી બનાવી જે તેણે તેની માને હાથે પહેરાવી. આ પછી તે ઉઘી શક્યો.

પાઠ ૨૭ મો. ધાતુ અને લોટું.

લોટું, ત્રાંખું, સોનું અને રૂપું એ સઘળી ધાતુ છે અને ખીજી ધણી છે. આમાંની કેટલીક સીસું, જસત છે. ધાતુ એક ખીજીથી ધણી જુદી છે. કેટલીક ધાતુ ખીજી કરતાં ધણી કઠણ છે, કેટલીક વધારે નરમ છે. કેટલીક વધારે ચક્રચક્રિત રીતે પ્રકાશે છે, કેટલીક વધારે ભારે છે. જે ધાતુ વિષે કહેવામાં આવ્યું છે તેમાં લોટું ઘણું સખત છે, સીસું અને જસત કરતાં વધારે ચક્રચક્રિત રીતે પ્રકાશે છે. રંગમાં વળી ધાતુ એક એક ખીજીથી જુદી પડે છે. ત્રાંખું રાતું છે, સોનું પીળું છે, ખીજી ધાતુ સફેદ છે. પણ લોહાને અને સીસાને જ્યારે ધરતીને ચક્રચક્રતાં કરવામાં આવતાં નથી ત્યારે વારંવાર લગભગ કાળાં દેખાય છે. સઘળી ધાતુ કરતાં લોટું આપણને ઘણુંજ ઉપયોગી છે કારણ કે તે ઘણુંજ કઠણ છે. ઓખરો લોટું કે પોલાદ જે ઘણું સખત લોટું છે તેના બનાવવામાં આવે છે. કુહાડા, કરવત અને ફરસી એ બધાં ઓખરો છે. તે વગર ધર બાંધી શકાતાં નથી અને ખુરશી, મેજ, અને પલંગ બનાવી શકાતાં પોલાદ વગર આપણને આગગાડી મળી શકે નહિ. એનજીન તેના બને છે, અને પાટા ને ગાડીનાં પૈડાં પણ તેનાં બને છે. લોટું અને પોલાદ વળી ગાડાં ને ગાડીઓ બનાવવામાં વપરાય છે. તરવાર અને બંદુકો જેથી સિપાઇઓ લડે છે તે વળી લોહાં ને પોલાદની બનાવવામાં આવે છે.

પાઠ ૨૮મો. પડછાયા.

દરેક દેશના લોક વિષે એવું કહેવાય છે કે તેઓને પોતાનાં લક્ષણ હોય છે. પડાણુ વિષે એવું કહેવાય છે કે તે ઘણા મગરર, અફગાન ઘણા હડીલા અને બાનરના લોકો અથવા બાનરવલ ઘણા મુર્ખ હોય છે. આ છેલ્લા લોકો વિષે ઘણી વાર્તા કહેવાય છે જેમાંની આ એક છે. એક વખત એક નાના બેનરવાને પોતાનાં મોઢમાં પોતાની બે આંગળી

પકડીને પાણીના ભરેલા વાસણમાં જોયું અને તેમાં પોતાનો પડછાયો જોયો. તેણે કહ્યું, ઓ, મા, ઓ, મા, આ વાસણમાં રોટલીની માંગણી કરતું એક બાળક છે. માએ પોતાનો ધણી જે પાસે સૂતો હતો તેને યુમ પાડી. અને પોતાનોજ પડછાયો જોઈને કહ્યું, હે સ્ત્રી, હે સ્ત્રી આમાં છોકરું નથી પણ એક કદરૂપો ચોર છે જે બહાર કુદી આવશે અને આપણુ બધાંને મારી નાંખશે એવું કહીને તેણે એક મોટો પથર લીધો. અને તે ચોરને મારી નાંખવાની ઇચ્છાથી પાણીમાં તેને ફેંક્યો, પછી તેણે ફરીથી જોયું અને પથરથી હાલેલું પાણી માત્ર જોઈને તેણે પોતાની સ્ત્રીને કહ્યું આ ચોર ઘણો ચંચળ હતો, તે નાથી ગયો છે. સ્ત્રીએ કહ્યું તે ક્યાં ગયો હશે ? ધણીએ કહ્યું, તે ક્યાં ગયો છે તે હું કહી શકતો નથી. પણ તે આ ઘરને ફરીથી હેરાન કરશે નહિ.

પાઠ રટ્તો. મારી સુંદર કુમારિકા તમે ક્યાં જાઓ છો ?

મારી સુંદર કુમારિકા તમે ક્યાં જાઓ છો ? તેણે કહ્યું, સાહેબ હું દુધ દોહવા જાઉ છું, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું સાહેબ, તેણે કહ્યું, સાહેબ હું દુધ દોહવા જાઉ છું. મારી સુંદર કુમારિકા, હું તમારી સાથે આવું, તેણે કહ્યું, મહેરબાન સાહેબ, હા, જો તમારી મરજી હોય તો, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું, મહેરબાન સાહેબ, હા, જો તમારી મરજી હોય તો. મારી સુંદર કુમારિકા. તારો બાપ શું ધંધો કરે છે. તેણે કહ્યું, સાહેબ, મારો બાપ ખેડુત છે, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું. સાહેબ મારો બાપ ખેડુત છે. મારી સુંદર કુમારિકા તમારી પાસે કેટલી પુંજ છે. તેણે કહ્યું, સાહેબ મારો ચહેરો માત્ર પુંજ છે. તેણે કહ્યું. સાહેબ, તેણે કહ્યું, સાહેબ, તેણે કહ્યું, સાહેબ, મારો ચહેરો મારી પુંજ છે. મારી સુંદર કુમારિકા, તારે હું તમને પરણી શકતો નથી. મારી સુંદર કુમારિકા, મારી સુંદર કુમારિકા, તારે મારી સુંદર કુમારિકા હું તમને પરણી શકતો નથી. તેણે કહ્યું, મહેરબાન સાહેબ તમને કોઈએ માંગણી કરી નહોતી.

પાઠ ૩૦ મો. ત્રાંખું, જસત, પીતળ ને કાંસું.

ત્રાંખાને સુંદર લાલ રંગ હોય છે, તેને સાફ કરીને અથવા ધસીને ઘણું ચકચકતું બનાવી શકાય છે. તે લોઢાના જેટલું કઠણ કે સીસાં જેટલું ભારે હેતું નથી. કંસારા તેને હથોડાવતી ટીપીને તેનો કોષ્ટપણ ધાટ કરી શકે છે. પાણી ભરવાનાં વાસણ ને રાંધવાના વાસણ વારંવાર ત્રાંખાનાં બનાવાય છે. જસત એવી ધાતુ છે કે જેને વિષે અગાઉ કહેવામાં આવ્યું નથી. તે રંગે લગભગ ધોળું હોય છે. પીતળ એ ત્રાંખુને જસતની મેળવણીનું છે. આ ધાતુને એકઠી ઓગાળવામાં આવે છે અને આ પ્રમાણે એક નવી ધાતુ બને છે જે ત્રાંખા જેવી રાતી કે જસત જેવી ઘેળી હોતી નથી, પણ લગભગ સોના જેવી સુંદર પીળા રંગની હોય છે. સઘળી જાત ને ધાટના વાસણો પીતળના બને છે અને વળી ફાનસ અને બીજી ઘણી ઉપયોગી ચીજો પીતળથી બને છે. કાંસું એ કલાઈ કહેવાતી બીજી સફેદ ધાતુની ત્રાંખા સાથેની મેળવણી છે. તેનો રંગ લુરો છે ને પીતળના જેટલી ચળકતી ધસીને તે બનાવી શકાતી નથી. પાચાના અડધા આનાના સિક્કાઓ અને પૈ તેનાં બને છે. તે વળી ઘંટ બનાવવામાં ઉપયોગી છે. એક વાર તે મોટી બંદુકો ને તોપો બનાવવામાં વપરાતી હતી. પણ હવે આ લોઢા કે પોલાદની બનાવવામાં આવે છે.

પાઠ ૩૧ મો. અલાદિનની વાર્તા ભાગ ૧ લો.

અલાદિન એક દરજીનો છોકરો હતો, જે ચીનમાં પેકિનમાં રહેતો હતો. જ્યારે અલાદિન બાર વરસની ઉંમરનો હતો ત્યારે તેનો બાપ મરી ગયો. તેની મા તેને ઘણું ચહતી અને તેને માટે તથા પોતાને માટે ગુજરાન ચલાવવાને ઉદ્યોગથી કામ કરતી. તે ઉદ્યોગી છોકરો નહેતો તેથી તે પોતાની માને મદદ કરતો નહિ, પણ ઘણું

કરીને આખો દિવસ મોહલામાં રમતો એક દિવસ જ્યારે મોહલામાં રમતો હતો ત્યારે એક માણસ ઉભો રહ્યો અને તેણે તેની સામે જોયું. આ માણસ એક હિંદી જાદુગર હતો. તેણે જાદુ કરવાના કામમાં પોતાને મદદ કરવાને અલાદિનનો ઉપયોગ કરવા ઇચ્છ્યું. તેટલા માટે તેણે અલાદિનને કહ્યું હું તારો કાકો થાઉં છું. તારો બાપ મારો ભાઈ થાય છે. અલાદિને તે જાદુગરને કહ્યું, મારો બાપ મરી ગયો છે અને હું મારી મા સાથે તેનાં ઘરમાં રહું છું; પછી જાદુગરે પોતાને તેની મા પાસે લઈ જવાને પૂછ્યું, જાદુગરે અલાદિનની મા સાથે ઘણી વાત કરી અને આખરે તેને વેપારી બનાવવાનું વચન આપ્યું. આ તેને માટે મોટું સાઈ નસીબ જણાયું. બીજો દિવસે તે જાદુગર જોડે રહેવાને ગયો, જોણે તેને કેટલાંક સુંદર નવાં કપડાં આપ્યાં. થોડા દિવસમાં તે અને જાદુગર મોટા મિત્ર થયા. એક સવારે તેઓ લાંબે ફરવા જોડે નીકળ્યા, તેઓ શહેરથી ઘણા દુર ચાલીને ગયા, અને આખરે અલાદિને પૂછ્યું. કાકા આપણે ક્યાં જઈએ છીએ ? હું હવે વધારે ચાલીશ નહિ, તે જાદુગરે ઉભો રહ્યો નહિ પણ કહ્યું, ધીરજ પકડ, ને તને તારું ઈનામ મળશે. તે કદી નહિ જોમ હોય એવી સુંદર વાડી પાસે આપણે હમણાંજ આવીશું. તેથી તે આગળ ને આગળ ચાલ્યા પણ અલાદિને વાડી દીડી નહિ.

પાઠ ૩૨ મો. સૂર્ય અસ્ત પામે છે.

સૂર્ય અસ્ત પામે છે અને ચંદ્ર આકાશમાં છે; પણ સૂર્ય ઉપર આવશે; અને ચંદ્રને પાછળ મુકવામાં આવશે (ઢંકાઈ જશે). પુલ ઉઘી ગયું છે; પણ તે મરી ગયું નથી. જ્યારે સહવાર પ્રકાશશે ત્યારે તે પોતાનું માથું ઉઘાડશે. જ્યારે સિયાળો આવશે, ત્યારે તે મરી જશે નહિ; તે માત્ર ઝાકળ ને બરફથી સંતાપ જશે. ઉનાળો ખચિત આવશે, સૂર્ય ખચિત ઉગશે, રાત ને શિયાળો જતાં રહેશે.

પાઠ ૩૩. કીમતી ધાતુઓ.

૩પું એ સૈથી સફેદ ધાતુ છે. ધાતુ ઘણું કરીને હવામાં કટાય છે. લોહું કાટ ચઢવાથી રાતું થાય છે, ત્રાંચું લીલું થાય છે, સીસું ઘેરું કાળું થાય છે. ૩પું કટાતું નથી. પણ હમેશાં સફેદ હોય છે. વળી સોનું એક ધાતુ છે જેને કાટ ચઢતો નથી. ૩પું ને સોનું કીમતી ધાતુ કહેવાય છે. ૩પું ને સોનું ધરેણું યનાવવામાં વપરાય છે જેવાંકે અંગડી, વીંટી ને એરીંગ જેને વારંવાર કીમતી પથરાઓ જેવાંકે માણેક હીરા ને પાનાથી શણગારવામાં આવે છે. માણેક રાતાં, હીરા ઘોળા અને પાનાં લીલાં હોય છે. વળી કીમતી ધાતુઓ નાણું યનાવવામાં વપરાય છે. હિંદુસ્તાનમાં રૂપાના સિક્કા રૂપીઆ, અડધા રૂપીઆ, પાવલી ને એઆની છે. યુરોપના ધણા ખરા દેશોમાં વળી સોનાના સિક્કા વપરાય છે. ઇંગ્લાંડમાં સોનાના સિક્કા સોવરીન અને અડધા સોવરીન છે. સેવરીનની કીમત પંદર રૂપીઆ ને અડધા સોવરીનની સાડાસાત રૂપીઆ છે. હિંદુસ્તાનમાં વળી કોમ્પ કોમ્પ વાગ નાણાં તરીકે સેવરીન વપરાય છે. સોવરીન ને અડધા સોવરીનના વળી વારંવાર જે ધરેણું સ્ત્રીઓ પહેરે છે તે ધરેણું યનાવવામાં આવે છે. સોનું ને ૩પું નરમ ધાતુ છે. જ્યારે તેના મિક્કા પાડવામાં આવે છે ત્યારે તેમાં થોડાં ત્રાંખાની મેળવણી કરવામાં આવે છે. આથી તે વધારે કઠણ થાય છે. સરકાર સિક્કા યનાવે છે. જે કચેરીમાં તેને યનાવવામાં આવે છે તે ટંકશાળ કહેવાય છે. સઘળા સિક્કા ગોળ હોય છે અને જે એકજ સરખી કીમતના હોય છે. તે તેટલાજ કના અને વજનના હોય છે. સઘળા ઇંગ્લેન્ડ ને હિંદી સિક્કાની એક બાજુએ રાખનું રોકું દેખાય છે. સિક્કાની બીજી બજુ એક બીજાની જુદી પડે છે, પણ સઘળાં પર સિક્કાની કીમત દેખાય છે. પહેલ વહેલાં લોહું ને ચામડું પણ સિક્કા યનાવવાને વપરાતું હતું, ધણાં દેશોમાં, કોમ્પ કોમ્પ વાર હિંદુસ્તાનમાં પણ કોડીઓ વપરાય છે.

પાઠ ૩૪ માં અલાદિનની વાર્તા લાગ ૨ નો.

આખરે જાદુગર હોમો રહ્યો અને કહ્યું, આ આપણી મુસાફરીનો છેડો આવ્યો છે. તેણે પછી કેટલીક સુકી લાકડીઓ એકઠી કરી અને દેવતા સળગાવ્યો. જ્યારે દેવતા ખરોખર સળગી રહ્યા ત્યારે તેણે તેમાં લુકો નાંખ્યો અને કેટલાક જાદુગરના શબ્દ કહ્યા. તરતજ જમીન ઉધડી અને પીતળની કડી જડેલો મોટો પથર દેખાયો. અલાદિન ઘણો ખીંધો હતો અને તેને નાશી જવાને ઈચ્છ્યું, પણ જાદુગરે કહ્યું મારે તાપે થા અને આપણે દુનીયામાં સૌથી પૈસાદાર માણસ થઈશું. આ પથર નીચે મોટી હોલત છે જે તું લઈ જઈ શકે. આ વીંટી પકડ અને પથર ઉંચક. અલાદિન તાપે થયો અને જ્યારે તેણે પથરો ઉંચક્યો ત્યારે જમીનમાં એક બાકું દેખાયું. તે બાકાંની નીચે છેક નીચે ઉતરતાં પગથીયાં હતાં તે જાદુગરે કહ્યું પગથીયાં ઉતરીને નીચે જા અને તું એક કાટવાળું લોહાનું આરણું જોશે. આ આરણામાં થઈને જજો અને તને ત્રણ દીવાનખાના જેવાં કે માત્ર રામના મહેલનાં દેખાય છે તેવાં માલમ પડશે. એક પછી એક આ દીવાનખાનામાં થઈને જજો અને તું સુંદર વાડીમાં આવશે અને વાડીને છેડે તને એક નાનું દેહર માલમ પડશે. જેનાં એક પીતળનું કોડીકું (દીવો) બળે છે. દીવો હોલવી નાંખજો તેમાંનું તેજ ફેંકી દેજો અને તારા ડગલા નીચે સતાડજો ને પછી જલદીથી મારી પાસે પાછો આવજો. પછી જાદુગરે એક જુની ત્રાંગાની વીંટી બહાર કાઢી અને અલાદિનની આંગળીએ પહેરાવી. તેણે કહ્યું આ વીંટીથી બધા બચમાંથી તારું રક્ષાશુ થશે. અલાદિન બાકામાં ઉતર્યો પગથીયાં ઉતરીને નીચે ગયો ને ત્રણ દીવાનખાનામાં થઈને ચાલ્યો ગયો જ્યારે તે વાડી અગળા આવ્યો ત્યારે તે ઝાડ ઉપર ઉગેલાં ફળ જોવાને હોમો રહ્યો. ચેરી ફળને નારંગી નહિ પણ જુદા જુદા રંગવાળા પથરો જે ઘણાં ચક્રચક્રિત રીતે પ્રકાશતાં હતાં તે જોઈને તે આશ્ચર્ય પામ્યો. તેણે જલદીથી પોતાનાં ગળવા આ સુંદર

પથરથી ભર્યાં અને દેહરા તરફ આગળ આદ્યો. ત્યાં તેને દીવો માલમ પડ્યો જે તે પગથીઆંને મથાળે જલદીથી પાછો લાવ્યો. જ્યારે તેણે તેને જોયો ત્યારે જાદુગરે કહ્યું, મને દીવો આપ. અલાદિને કહ્યું પહેલા મને બહાર આવવાને મદદ કર જાદુગરે કહ્યું ના. મને તે એકદમ આપ. પણ અલાદિને જે હડીલો છોકરો હતો તેણે તેને આવવાની ફરીથી ના કહી. જાદુગર ઘણો ગુસ્સે થયો. તેણે દેવતા ઉપર વધારે ભુકા નાંખ્યો અને ફરીથી જાદુઈ શબ્દ કહ્યા. પથર તરતજ તેની જગાએ કુદી પડ્યો અને અલાદિને અંધારા બાકામાં પુરાઈ ગયો.

પાઠ ૩૪મો હાલરકાનું ગીત.

મેં એક વહાણને હંકારાતું જોયું, ફરીઆમાં હંકારાતું જોયું અને અરે, મારે માટે સુંદર ચીજોથી ભરેલું તદ્દન તે હતું કેબીનમાં ખાંડ હતી ને કોઠારમાં શેઅફળ હતાં. શઢ રેશમના બનાવેલા હતા અને ડાલ સોનાના બનાવેલા હતા. ચોવીસ ખસારી જે તુતક વચ્ચે ઉભા હતા ને પોતાની ગળાની આસપાસ સાંકળવાળા ચોવીસ ઘોળા ઉંદર હતા. કપતાન પોતાની પીઠ ઉપર બદનવાળું બતક હતું અને જ્યારે વહાણ ચાલવા માંડ્યું ત્યારે કપતાને કહ્યું કવેક, કવેક.

પાઠ ૩૬મો ધડીઆળ.

અહિંઆં એક ધડીઆળ છે. તેમાંથી તમે વખત કહી શકશો. જે તમે વખત કહી શકો તો તમે હવે એમ કરવાને શીખો. પહેલાં ધડીઆળના આંધ ઉપરના આંકડાના નામ તમારે શીખવા જોઈએ. તે આ રહ્યા.

હવે ફરીથી કાંટા તરફ જુઓ. તેમાં બે કાંટા છે, એક લાંબો કાંટો ને બીજો નાનો કાંટો. લાંબો કાંટો મીનીટ કાંટો છે ને નાનો કાંટો કલાક કાંટો છે. લાંબો અથવા મીનીટ કાંટો પાંચ મીનીટમાં એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી જાય છે. નાના અથવા કલાક કાંટાને એક આંકડાથી બીજા આંકડા સુધી જવાને એક કલાક લાગે છે. જ્યારે ધડીઆળમાં

કલાક વાગે છે ત્યારે જો તમે ધડીઆળ તરફ જુઓ તો તમે મીનીટનો કે લાંબો કાંટો બાર આંકડાં બતાવતાં જોશો, અને કલાક કાંટા કે નાના કાંટાને જે સંખ્યા ધડીઆળમાં વાગે છે તે બતાવતાં તમે જોશો. વખત કહેવાને તમારે બંને કાંટા તરફ જોવું જોઈએ. મીનીટ કાંટો ધડીઆળમાં કલાક વાગ્યા પછી જેટલી મીનીટ પસાર થઈ હોય તેની સંખ્યા તમને કહેશે. કલાક કાંટો જે કલાક ધડીઆળમાં છેલ્લો વાગ્યો તેની સંખ્યા ને હવે પછી જે સંખ્યા વાગશે તે તમને કહેશે. તે આ બે સંખ્યા વચ્ચે હશે. રાતના બાર વાગતાથી બીજી રાતના બાર વાગતા સુધી ચોવીસ કલાક થાય છે. આ કલાકનો એક દિવસ થાય છે ત્યારે એક દિવસ ખરેખર રીતે દિવસ ને રાત હોય છે. રાતના બાર તે રાતના વચ્ચે ભાગ છે, તેટલા માટે તે મધરાત કહેવાય છે. દિવસના બાર એ દિવસનો મધ્ય ભાગ છે તેટલા માટે તે મધ્યાન અથવા બપોર કહેવાય છે. મધ્યાન દિવસના બે ભાગ કરે છે. બાર વાગ્યા પહેલાંના વખતને આપણે સહવાર ને બપોરનો આગલો ભાગ કહીએ છીએ, અને બાર પછીના વખતને બપોર પછીનો વખત કે સાંજ કહીએ છીએ. સાઠ મીનીટનો એક કલાક થાય છે, ચોવીસ કલાકનો દિવસ થાય છે, સાત દિવસનું અઠવાડિયું થાય છે, ને ચાર અઠવાડિયાંનો મહિનો થાય છે.

પાઠ ૩૭ મા. એક ગીત.

લીલાં જંગલમાં ઝાડતળે જે મારી સાથે પડી રહેવાનો અને પોતાનો સુંદર રાગ મધુર પક્ષીના ગળામાં ફેરવી નાંખવા ચાહે છે. અહિંઆ આવો અહિંઆ આવો. અહિંઆ આવો. અહિંઆ તે શિયાળો ને તોફાની રૂપે શિવાય કોઈ દુશ્મનને જોશે નહિ. જે લોકને દુર કરે છે. જે ખોરાક તે ખાય છે તે શોષતો ને જે મળે તેથી ખુશી રહેતો તડકામાં રહેવાને ચાહે છે. અહિંઆ આવ, અહિંઆ આવ. અહિંઆ આવ, શિયાળાની તોફાની રૂપે શિવાય તે કોઈ શત્રુ જોશે નહિ.

પાઠ ૩૮મો. અક્ષાદિનની વાતો સાગર ઉભે.

ન્યારે અક્ષાદિનને પોતે જીવતો દટાઈ ગયો છે એવું માલમ પડ્યું ત્યારે તે ધણોજ બીધો ને જ્યાં સુધી તે થાકી ગયો ત્યાં સુધી તેણે બુમ પાડીને તે રડ્યો. પછી તે પગથીઆં ઉપર બેસી ગયો ને મોતને માટે રાહ જોઈ. ખોરાક વગર દિવસ ને રાત પછી તેણે વિચાર્યું કે હું નક્કી મરી જઈશ; અને પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરવાને પોતાના હાથ સાથે એકઠા કરીને તેણે તાંબાની વીંટી પોતાની આંગળી પર ધસી તરતજ એક મોટો જીન (ભુત) દેખાયો.

અક્ષાદિન ધણોજ બીધો; પણ તે જીને કહ્યું, હું વીંટીનો ગુલામ છું અને હું ને મારા નોકરો તમારા બધા હુકમને તાબે થઈશું. અક્ષાદિને કહ્યું, ત્યારે મને આ જગ્યામાંથી બહાર કાઢ. જેવું તેણે આ કહ્યું કે તરતજ પોતાની માના ઘર પાસે તેણે પોતાને જોયા.

શા માટે જીન ગુફામાં દેખાયો હતો, તે અક્ષાદિને કે તેની મા બનેએ જણ્યું નહિ. તેટલા માટે તેઓએ તે વીંટી ફરીથી ધસી નહિ. પણ અક્ષાદિન એક સોની જે તેની પાસે રહેતો હતો તેની પાસે જઈઈ વાડીમાંથી લીધેલા પથરામાંના કેટલાક લઈ ગયો.

આ પથરા ખરેખર માણેક હીરા જેવા નાના ન હતા અને તે મોટી કીંમતના હતા. પણ અક્ષાદિન તેની કીંમત જાણતો નથી એવું જોખને સોનીએ તેને કહ્યું આ ઘણા સુંદર છે પણ તે માત્ર પ્રત્ય છે. તેમાંના દરેકના હું તને ચાર આના આપીશ. અક્ષાદિને વિચાર્યું કે આ સારી કીંમત છે ને પચીશ રૂપીઆમાં બધા પથરા વેચ્યા.

અક્ષાદિન અને તેની માએ આ પૈસા ઉપર એક મહીનો સુધી નિર્વાહ ચલાવ્યો. આ વખત પૂરો થયો ત્યારે ઘરમાં બીલકુલ ખોરાક ન હતો તેથી અક્ષાદિને કહ્યું, હું દીવો વેચીશ. તેની માએ કહ્યું હું તેને પહેલાં સાફ જ્ઞાન ને તેને ચાકતુ કરીશ જેથી ફરીને તેની વધારે કીંમત આવશે. જેવો તેણે દીવો ધસ્યો કે તરતજ એક જીવ જે વીંટીના જીન કરતાં વધારે મોટો ને વધારે કઠ્ઠપો હતો તેણે દેખાવ દીધો.

જીને કહ્યું, હું દીવાનો ગુલામ છું અને હું તથા મારા ચાકરો તમારા સધળા હુકમ માનશે, અલાદિને કહ્યું અમારે માટે ખાવાનું લાવ, અને તરતજ રાખને લાવવાનું બોજન આપ્યું.

વીંટીને દીવાના ગુલામો શા માટે આવ્યા તે અલાદીન અને તેની માએ હવે જણ્યું. આ પછી તેઓએ વારંવાર દીવો ધસ્યો ને ધણા પૈસાદાર થયા, અને આખરે અલાદિને ચીનના બાદશાહની છોકરીને પરણવાને ઇચ્છ્યું.

બીજા પાઠમાં તે દીવો પાછો મેળવવાને તે જાદુગરે જે કંઈ તે તમે વાંચશો.

પાઠ ૩૯ મો. બંગાળી હાલરડાનું ગીત.

આ પ્રમાણે મારી વાતનો છોડા આવે છે નટિયાકાંટાને. છોડ કરમાઈ જાય છે, અરે નટિયાકાંટાનો છોડ શા માટે તું કરમાઈ જાય છે. શા માટે તારી ગાય મારાપર ચરે છે, શા માટે ચરે ગાય ચરે છે, શા માટે ચરે ગાય તું ચરે છે, શા માટે મારી ગાયતી અરજ કરતો નથી, શા માટે તારી વડુ મને ચોખ્ખા આપતી નથી, અર વડુ શા માટે તું ચોખ્ખા નથી આપતી, શા માટે માંડ બાળક રહે છે, અરે બાળક તું શા માટે રહે છે, શા માટે કીડી મને કરડે છે, અરે કીડી શા માટે તું કરડે છે, કુટ, કુટ, કુટ,

પાઠ ૪૦ મો. હાથી.

ચિંટ શિયાળ ને ઘેરાં જેવાં પ્રાણીઓ જમીન ઉપરના પ્રાણી કહેવાય છે; કરાળુકે તે જમીન ઉપર રહે છે. મગરમચ્છ જેવાં કેટલાંક પ્રાણીઓ પાણીમાં રહે છે. દેડકાં જેવાં બીજાં પ્રાણીઓ થોડુંક જમીન ઉપર અને થોડુંક પાણીમાં રહે છે. જમીન ઉપર રહે તારાં પ્રાણીઓમાં હાથી સૌથી મોટો છે. તેને સુંઠ હોવાથી બીજાં પ્રાણીઓથી જુદો પડે છે. આ ખરેખર એક ઘણું લાંબું નાનું છે જેને છેડે એ નસરોતું ખુણું છે. સુંઠને છેડે વળી કાંઈ આંગળી જેવું હોય છે. હાથી પોતાની સુંઠનો

કેટલીક રીતે ઉપયોગ કરે છે. તેનાવડે તે ઝડ ઉપરથી પાતરાંને ડાળીઓ ને જમીન ઉપરથી ધાસ એકઠાં કરે છે, અને તે વડે આ તેનાં મોંઢમાં મુકે છે. તે વળી પાણીથી પોતાની સુંઢ બરે છે તેને પોતાનાં મોંઢમાં રેડે છે. કોઈ વખત જ્યારે ઘણી ગરમી પડે છે ત્યારે તે પોતાની સુંઢ માંથી પોતાના શરીર ઉપર પાણી નાંખે છે. તેની સુંઢના છેડા આગળની આંગળીથી સૈથી નાનામાં નાની ચીજ, સૈથી નાનામાં નાનો સિકકો પણ તે ઉચ્ચકી શકે છે. હાથીઓને વળી દંતુશળ હોય છે. જે ખરેખર ઘણા લાંબા દાંત છે. તેઓ પોતાના દંતુશળ લડવાને માટે અને જે મૂળીઆ દેખાય છે તે જમીનમાંથી ખોદવાને માટે વળી વાપરે છે. દંતુશળ હાથી દાંતના બનેલા છે. આ સફેદ ને ઘણા કઠણ હોય છે, આને સુંદર રીતે ધસીને ચળકતા કરાય છે. તેટલા માટે તે ધરણાં બનાવવા માટે વપરાય છે. રાખના મહેલમાં ખુરસીઓ ને મેજ પણ હાથી દાંતના બનાવેલાં માલમ પડે છે. હાથી ઘણા ચતુર હોય છે, ને ઉપયોગી કામ કરવાને શીખવી શકાય છે. લોકો તેટલા માટે તેને જીવતા પકડવાને ઘણી મહેનત લે છે. આમ કરવાની ઘણી રીતો છે. એક રીત જંગલી હાથીને વાડામાં હાંકી કાઢવાની છે. આ ઘણી મજબુત અને ઉંચી વાડથી બનાવેલી એક ઘેરી લીધેલી જગ્યા છે. પહેલાં ચિત્રમાં અંદર જંગલી હાથીઓના ટોળાંવાળો વાડો આપણે જોઈએ. બહારની આગુએ તેની પીઠપર બેઠેલા માણસો સહિત બે પાળેલા હાથી અને એક જંગલી હાથી છે. જેના પાછલા પગ માણસોએ દરવાજા સાથે બાંધેલા છે. બ્રહ્મદેશમાં ઇમારતી લાકડાના વાડામાં કામ કરતા એક હાથીનું આ ચિત્ર છે. તે લાકડાનું એક ઢીમચું લઈ જાય છે તેણે તે ઢીમચું પોતાના દંતુશળથી પકડેલું છે અને પોતાની સુંઢવતી તેનાપર તેને પકડી રાખે છે. હાથીની પીઠપરનો માણસ અમુક જગ્યાએ તે ઢીમચું મુકવાને તેને હુકમ કરશે, અને તે તાબે થશે. ચિત્રમાં હાથી અને લાકડાના ઢીમચનો પડછાયો જુઓ. તે હાથીની નીચેજ પડે છે કારણ કે દીવસના આસરે બાર વાગ્યા છે.

પાઠ ૪૧ મો. અલાદિનની વાર્તા ભાગ ૪ થો.

ચીનના બાદશાહે અલાદિનને કહ્યું, જો તું મારી છોકરીને પરણે તો તેને રહેવાને માટે તારે એક મહેલ બાંધવો જોઈએ. અલાદિને જવાબ દીધો જો તમે મને એ કારણ માટે તમારા પોતાના મહેલની સામે મેદાન આપો તો તમે કદી નહિ જોયો હોય એવો ધણો સુંદર મહેલ એક રાતમાં બાંધીશ. તે બાદશાહ કબુલ થયો અને અલાદિન ઘેર ગયો ને દીવો ધર્યો. તરતજ જીન આવ્યો. અલાદિને કહ્યું બાદશાહની દીકરીને અહિં રહેવા માટે એકજ રાતમાં તમે મહેલ બાંધી શકશો ! જીને જવાબ દીધો ખચ્ચીત હું ને મારા ચાકરો એ પ્રભાણે કરી શકશું. અલાદિને કહ્યું ત્યારે તે બાંધો અને તે મહેલમાં પચાસ શીટ લાંબું ને ત્રીસ શીટ પહોળું જવાહીરથી તમામ શણગારેલી ચોવીસ બારી વાળું એક દીવાનખાનું બાંધો; પણ એક બારી અધુરી રાખજો. બીજો દિવસે સહવારે જ્યારે બાદશાહ ઉઠ્યો ત્યારે પોતાના મહેલ આગળ મેદાનમાં એક મેટો મહેલ બાંધેલો જોઈને તે ધણો અજબ થયો. તેણે અલાદિનને બોલાવી લાવવાને એક ચાકરને મોકલ્યો. ને તેઓ સાથે નવો મહેલ જોવા ગયા. તે આગ્રના તાજ મહાલ જેવો સફેદ આરસપહાણથી બાંધેલો અને જુમામસજીદ જેવો રંગબેરંગી આરસપહાણથી દરેક જગ્યાએ શણગારેલો ધણો સુંદર હતો. પણ તે મહેલનો સૌથી સુશોભિત ભાગ ચોવીસ બારીવાળું દિવાનખાનું હતું. બાદશાહ આ બારીઓને પાના માણેક ને હીરાથી શણગારેલી જોઈને રાજી થયો, પણ જ્યારે તેને એક બારી અધુરી માલમ પડી ત્યારે તે એક કરતાં વધારે અજબ થયો. તેણે પુછ્યું આ શા માટે અધુરી છે? અલાદિને કહ્યું ખચ્ચીત આપ નામદારની દીકરીના ધરનો ભાગ આપવો તે બાંધી આપવાની આપ નામદારની મરજી થશે. બાદશાહે કહ્યું એક સુખી વિચાર, મારાં બધાં જવાહિર ખજાનામાંથી લાવો અને મારા ચાકરો તે બારી પુરી કરશે બાદશાહના નોકરોએ આખો દિવસ અને આખી રાત કામ કર્યું અને તેનું બધું જવાહિર વાપર્યું પણ અડધી બારી તેઓએ

પુરી કરી નહિ, અને આખરે અલાદિને તેમ કરવાને જીનને હુકમ કર્યો. હવે બાદશહે જોયું કે અલાદિન કેટલો બધો પૈસાદાર છે, અને તેણે શાહજાદીને તેની ધણિઆણી તરીકે તેને આપી (પરણાતી.)

પાંડ ઝરમો ઝાડ.

અદિઆં એક ઝાડનું ચિત્ર છે. વળી ઝાડના ભાગ તેનાં મૂળીઆં, થડ, ડાળીઓ અને પાંદડાં છે. કેટલાક ઝાડ ઉપર ધૂલ ફળવાળી આપણે જોઈએ છીએ. આપણે ઝાડનાં મૂળીઆં જોઈ શકતાં નથી કારણ કે જમીનમાં સંતાયલાં હોય છે તે ઝાડને ટટાર રાખે છે; અને તેને જમીનમાં મજબુત ચોંટાડે છે. અને તેને ઉખેડી નાંખવા પવનથી બચાવે છે. ડાળી વગરના ઝાડના મુખ્ય ભાગને થડ કહે છે. થડમાંથી ડાળી ઉગે છે ધણી નાની ડાળીઓ નાની ડાંખળીઓ કહેવાય છે. ડાંખળીમાંથી પાંદડાં ફૂલ ને ફળ ઉગે છે. ઝાડનાં પાંદડાં માણસ અને પ્રાણી બંનેને ધણાં ઉપયોગી છે. જે છાંયડો સુરજની ગરમીમાંથી આપણું રક્ષણ કરે છે તે તે આપે છે. ધણા પ્રાણીઓ તે ખાઈને રહે છે. લોકો કેટલાક ઝાડનાં પાંદડાંમાંથી પોતાનો ખોરાક ખાય છે. અને બીજાં ઝાડના પાંદડાંમાંથી સાદડી બનાવે છે, જે સંખ્યાબંધ કામ માટે વપરાય છે. થડ ને મોટી ડાળીઓ ધણી ઉપયોગી છે; તેમાંથી આપણે લાકડાં અથવા ઇમારતી લાકડાં મેળવીએ છીએ, જે ઘર અને વહાણ બાંધવામાં ને મોટી સંખ્યામાં ઉપયોગી ચીજો બનાવવામાં વપરાય છે. નાની ડાળી ને ડાળાં બળતણ તરીકે વપરાય છે. જે ઝાડ ઉપર ફળ થાય છે તે ફળ ઝાડ કહેવાય છે. આપણને આંબા, નાળિયેરી, નારંગીના ઝાડ, લીંબોડી અને આમલી છે જેનાપર કેરીઓ, નાળિયેર, નારંગી, લીંબુ અને આમલી થાય છે. સંખ્યાબંધ જોડે ઉગેલાં ઝાડ જંગલ કહેવાય છે, મોટાં જંગલને રાન કહે છે, હિંદુસ્તાનમાં આપણે રાનને વારંવાર જંગલ કહીએ છીએ. કહેવત-જેમ ડાળીને વાળીએ તેમ ઝાડ વળે છે.

પાઠ ૪૩મો: અલાદિનની વાર્તા ભાગ ૫ મો.

એક દીવસ અલાદિન શિકારે ગયો, અને શાહનદી અને તેના નોકરો માત્ર ઘેર હતા. ચાકરોમાંની એક, એક નાની છોકરી બારીની બહાર જોતી હતી તેવામાં તેણે એક ધરડા માણસને પોતાની પીઠ ઉપર પીતળનાં કોડીઆંની ભરેલી એક ટોપલી સહીત મોહલામાંથી આવતો જોયો. તે ખુબ પાડતો હતો જુના દીવા બદલે નવા દીવા ! જુના દીવા બદલે નવા દીવા ! અને તેની મસ્કરી કરતું આળસુ લોકોનું એક ટાળું તેની પછવાડે ચાલતું હતું. બ્યારે તેણે તે ચાકરડીને જોઈ ત્યારે તેણે કહ્યું, તારા શેઠ પાસે કોઈ જુના દીવા છે ? દીવા છે ? જો તેની પાસે કોઈ હોય તો તેને બદલે નવા દીવા આપીશ. પહેલાં છોકરીએ કહ્યું, ના તેની પાસે કંઈ નથી. પછી તેને જુનો પીતળનો દીવો જે અલાદિન પોતાના ઓરડામાં રાખતો તે યાદ આવ્યો તેણે તે ધરડા માણસને કહ્યું, એક પળ ઉભા રહો, અને હું તમને એક જુનો દીવો આણી આપીશ. તેથી તે અલાદિનના ઓરડામાં દોડી ગઈ અને ખુણામાં એક ઉચી અભરાઈ ઉપર દીવો જોયો. તે ધરડા માણસ પાસે તે તે લઈ ગઈ, જેણે બદલે એક નવો પીતળનો દીવો તેને આપ્યો. હવે તે ધરડો માણસ હિંદી જાદુગર હતો જેણે અલાદિન પાસેથી દીવો મેળવવાની આ રીત શોધી કાઢી. જેવું તે તેને મળ્યું કે તરતજ તે શહેરની બહાર ગયો અને પોતે જંગલમાં સંતાઈ ગયો. પછી તેણે દીવો ધસ્યો અને બ્યારે જીન આવ્યો ત્યારે તેણે કહ્યું, અલાદિનના મહેલને આક્રિશ્ન નારણની વચ્ચોવચ લઈ જા, જીને કહ્યું, હું તમારા હુકમ માનીશ. બ્યારે અલાદિન શિકારેથી પાછો આવ્યો ત્યારે તેનો મહેલ કોઈ પણ ઠેકાણે દેખાયો નહિ. કેટલાક વખત સુધી રડવા શિવાય તે કંઈ બીજું કરી શક્યો નહિ. આખરે તેને વીંટીનો વિચાર આવ્યો, અને તેને ધસી. જીન આવ્યો અને અલાદિનને કહ્યું, તારો મહેલ ક્યાં છે ? એને જવાબ દીધો, દીવાના જીનના નોકરોએ તેને આક્રિશ્ન રણના

મધ્ય ભાગમાં ખસેડ્યો છે. અલાદિને કહ્યું, ત્યારે તેને પાછો લાવ. જીને જવાબ દીધો, અફસોસ, હું એમ કરી શકું નહિ દીવાનો જીન મારજ કરતાં વધારે જોરાવર છે. હું માત્ર તને મહેલ પાસે લઇ જઈ શકું. હું મહેલને તારી પાસે લાવી શકું નહિ. તરતજ તે મહેલની આગળ રથમંડ પોતાની જાતને જોઇ. સધળાં બારી બારણા બંધ હતાં. અને તે કાંઈને જોઇ શક્યો નહિ. મોટાં સારા ભાગ્યે શાહજાદીએ એક બારીમાંથી છાનામાના જોયું, અને તેને જોયો. તેણે તેને બોલાવ્યો, અને તે બારી પાસે આવ્યો. તેણે કહ્યું, તે જાદુગર મારી સાથે પરણવા ઇચ્છે છે, ને જો હું હા નહિ કહું તો ને મને મારી નાંખશે. અલાદિને કહ્યું, તારે હા કહેવાનો ઢાંગ કરવો. પણ લગન પહેલાં તારી સાથે દારૂનો પ્યાલો પીવાને તેની પાસે વચન લેજે. હું તને તે પ્યાલામાં નાંખવાને કાંઈ વસ્તુ આપીશ, જેથી હમેશને માટે તેનું કાસળ નીડળી જશે એક કલાકમાં તારા ચાકરમાંથી એકને મારી પાસે મોકલજે. પછી તે ચાલ્યો ગયો ને જે ખડકો પાસે હતા તેમાં પોતે સંતાઇ ગયો અલાદિને વીંટી ધસી અને તરતજ જીન તેની પાસે થેડુંક ઝેર લાવ્યો. આ તેણે શાહજાદીના ચાકરને આપ્યું, રાત્રે તે ચાકર ફરીથી અલાદિન પાસે આવ્યો, અને તેને શાહજાદીના ઓરડાના બારણા પાસે લઇ ગયો. અહિંઆ, એક પડદા પછવાડે સંતાઈને અલાદિને શાહજાદી ને જાદુગરને જોયાં તે જાદુગર પોતાના હોઠ આગળ ઝેરી દારૂનો પ્યાલો હમણાંજ ઉચકવા જતો હતો. તેણે તે પીધો અને મુએક્કો પડ્યો. અલાદિન અંદર ધસ્યો. દીવો લઇ લીધો, જે દીવો તે જાદુગર હમેશાં પોતાની છાતીમાં રાખતો હતો. અલાદિને દીવો ધસ્યો અને તરતજ જીન તે મહેલ પેકીન પાછો લઇ ગયો અને અલાદિન અને શાહજાદી ધણા વરસ સુધી સુખમાં તેમાં રહ્યાં.

સમાપ્ત.

નોટીસ.

આથી સર્વેને ખબર આપવામાં આવે છે કે નીચે લખેલી ચોપડીઓ સુરત નાણાવટ મધ્યે મી. કરસનદાસ નારણદાસ બુકસેલરની દુકાનેથી મળશે.

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ પ્રાઇમર ભાગ બીજાના મીનીંગ

(તરજુમા સહીત) ૦-૬-૦

મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૧ લાના	„	....૦-૮-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૨ ના	„	....૦-૧૧-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૩ ના	„	....૦-૧૩-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૪ ના	„	....૧-૦-૦
મેકમીલન ન્યુ રીડર્સ નં. ૫ ના	„	....૧-૪-૦
સ્ટાર ઓફ ઈન્ડિયા રીડર્સ બુક થર્ડ		....૦-૬-૦
સંસ્કૃત પ્રીમરની ગાઇડ	....	....૦-૧૨-૦
ન્યુ ડેસ પહેલાના (લોંગમેન્સ)	....	....૦-૪-૦
એલન ફર્ટ રીડીંગ બુકના	....	....૦-૪-૦
નળાખ્યાન સટીંગ મોટીકૃત	....	....૧-૨-૦
ઇલીયડબુક પહેલી	....	....૦-૧૨-૦
સેન્ટ્રલ મટનના મીનીંગ	....	....૦-૧૨-૦
ધી મીડલ સ્કુલ એરિથમેટીક....	....	....૧-૦-૦

એ શિવાય બીજી બધી શાળાપયોગી ચોપડીઓ તથા નેલસન રીડર્સના મીનીંગો તરજુમા સહીત એ દુકાનેથી મળશે. જ્યાંબધ લેનારને સાફ કમીશન આપવામાં આવશે.

Published by—Balubhai Karsandas Narandas

Book-seller, Nanavat—SURAT.

Printed by—Narayanrao Laxmanrao Nikam at the

SHANKER P. PRESS, Chawta Bridge—SURAT.

